

REISZ T. CSABA

LIPSZKY JÁNOS TÉRKÉPÉSZETI „HAGYATÉKA”

(A Lipszky-térképek és feldolgozásaik jegyzéke)

Horváth Géza emlékének

Lipszky János katonatiszt (1766–1826) kartográfiai tevékenységét vizsgálva a szakirodalom több példát is említ az általa készített térképekre, valamint a későbbi térképei alapján vagy felhasználásával készült művekre gyakorolt hatását is igazolja néhány munkával. Sajnos azonban a tudományos cikkek szerzői nem törekedtek sem a pontosságra, sem a teljességre, és megelégedtek egymás adatainak átvételével, ennek következtében új térképek „születtek”, valóban elkészült térképek tűntek el vagy alakultak át másik művé. A pontatlanságok az idő múlásával csak növekedtek, és lassanként rögzültek a kartográfia történetben. A magyar térképészet egyik legjelentősebb személyiségének munkásságát az eddig napvilágot látott dolgozatok alapján ma már nem lehet a maga teljességében rekonstruálni.

Az adatok összevisszaságának megszüntetésére és az ellentmondások feloldására célszerűnek látszik — az egyes térképgyűjtemények anyagait felhasználva — összeállítani egy térkép-katalógust, amely megfelelő rendszerezési elv kialakításával minden, Lipszky személyéhez kapcsolódó térképet egyértelműen besorol, a teljességre törekszik, és az újabban felbukkanó, eddig ismeretlen munkák beillesztését is lehetővé teszi. A katalógus úgy rendszerezi a térképeket, hogy azok egyértelmű jelzést (tételszámot) kapnak, amelyre a későbbi kutatások során hivatkozni is lehet.

A Lipszky-térképek pontos tartalmát meghatározó címek alakulását az előkészületekről szóló tudósítások és a terjesztői hirdetések alapján követhetjük nyomon: az erről készült összefoglaló ismerteti a címváltozatokat és munkacímeket is.

Az osztályozás szempontjai

A csoportosításnál az *első szempont*, hogy mennyire közeli kapcsolatban áll Lipszky Jánossal az adott térkép: így első helyre az általa készített (és kiadott) térképek kerülnek, azt követik az általa készített, de a más kiadók által megvásárolt lemezekről készült munkák, majd a térképekről készült teljesen pontos másolatok,

végül pedig a Lipszky-térképet (is) felhasználó és azt a térkép felirataiban is felváltó munkák szerepelnek. A kutatás későbbi feladata lehet azon térképek feltárása, amelyek a Lipszky-művek felhasználásával készültek, de a rá való hivatkozás hiányában csak alapos összehasonlító vizsgálat után lehet azokat a gyűjteménybe besorolni. A legutolsó csoportot nem kívántam a jegyzékbe felvenni, de ahhoz könnyen illeszthető a későbbiekben „V.” alatt.

A *második szempont*, hogy a térképek kéziratban maradtak fenn vagy nyomtatásban megjelentek. Ez ideig nem ismerünk olyan kéziratost térképet Lipszkytól, amely nyomtatásban is megjelent volna, így csak remélni lehet, hogy a későbbiek során felbukkan egy-két ilyen példány. Ezt elsősorban Szlovákiában várhatjuk, mert a katonai élettől visszavonuló ezredes szedlicsnai birtokára (ma Trenčianske Stankovce része) költözött térképgyűjteményével együtt, amely azonban a halálát követő harminc éves pereskedés során felmorzsolódott, így a térképek ma az ottani közgyűjtemény vagy magánszemélyek birtokában lehetnek. Talán Pest–Buda térképe az egyetlen, melyről egy kéziratost másolat (a jegyzékben: III A 1.) és a nyomtatott változat (a jegyzékben: I B 6.) is a térképvizsgálatok rendelkezésére áll.

A fenti két szempont alapján osztályozott térképek a kialakított csoportokon belül az első megjelenés szerinti időrendnek megfelelő számat kaptak. Ha egy térképet később más kiadó is megjelentetett, akkor azt a kiadók szerint kisbetűkkel megkülönböztettem. Ha egy térkép változatlanul vagy csak kisebb változtatásokkal (cím, évszám átvétele, a térkép tartalmi változtatása nélkül) jelent meg, akkor azt zárójelben az évszám megadásával jelöltem.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve minden térkép — még a később felbukkanó is — a katalógusba illeszthető, anélkül, hogy a rendszerezést jelentősen változtatni kellene. Egyetlen helyen sérülhet csak a rendezési elv, a tételszámnál, amely a kronológia szerint adódik, és esetleg egy új térkép előkerülésekor a már meglévő két tétel közé kerülne az új mű. A tételszám elemei a következők:

- I Eredeti Lipszky-művek
 - II Újrakiadások (az eredeti lemezekről más kiadók által készített kiadások)
 - III Másolatok (az eredeti térképek teljes formai átvétele)
 - IV Feldolgozások (az eredeti térképek tartalmi felhasználása a térképre való utalással)
 - A Kéziratost térképek
 - B Nyomtatott térképek
 - 1. Az alcsoportban kapott tételszám az első megjelenés éve szerint
 - a. Az egyes tételek kiadó szerinti csoportosítása
- (1812) Ugyanazon kiadónál többszöri megjelenés esetén a kiadási év
- * Kisebbit eltérést mutató változat

A címleírás szempontjai

A térképek címleírásának nincs egységesen rögzített rendszere, gyakorlatilag a közlőn múlik, hogy mely adatokat és hogyan tünteti fel. A térképjegyzékben hivatkozott szakirodalomban is eltérő formái megoldások születtek:

— a címleírás folyamatos, a sorváltást nem jelölik, a betűnagyságot (kisbetű–nagybetű) nem a cím, hanem értelem szerint alkalmazzák (*Dörflinger*),

— a címleírásban jelölik a sorváltást törtvonallal (/), a betűnagyságot (kisbetű–nagybetű) nem a cím, hanem értelem szerint alkalmazzák (*Ulbrich*),

— a címleírásban jelölik a sorváltást törtvonallal (/), és a térképen alkalmazott betűnagyságot is megadják (*Atlantes, Szántai*).

Ugyancsak eltérés mutatkozik abban, hogy mit tekinthetünk címnak, és mi számít kiegészítő adatnak. A kiadót és a rajzolókat, metszők neveit emiatt némely szerző feltünteti, mások pedig külön megjegyzésben említik meg. Az eltérő gyakorlat miatt szükséges rögzíteni a címleírás itt alkalmazott szempontjait.

Címnak a kartusban vagy más (esetenként igen díszes) keretben található szöveget tekintem, melyet fentről lefelé és balról jobbra haladva veszek fel a jegyzékbe (a haladás sorrendje a több részletből összeálló címnél különösen fontos). Az egyes sorváltásokat törtvonallal (/) jelölöm, mert ezek segítségével érzékeltethető, hogy mely sorokat törölték ki vagy toldották be a későbbi kiadások alkalmával. A címleírásnál nem tüntetem fel, hogy kis- vagy nagybetűvel szerepelt-e az adott szó, mert ennek csak abban az esetben volna fontossága, ha az eltérő betűtípusokat is meg lehetne jeleníteni. A címleírásnál a betűhív átíráásra törekedtem, megtartva az eredeti központozást és a nyilvánvaló hibákat is. Az eredeti Lipszky-térképek rövidítéseit feloldottam.

A címhelyen kívüli információkat — melyek általában a kereten kívül találhatóak, és főként a metszők neveit, a támogatónak szóló ajánlást vagy a kiadóra vonatkozó feljegyzéseket jelentik — a megjegyzésben közlöm. Mivel gyakori eljárás volt, hogy a térképeket a keret mentén körbevágták és úgy vonták vászonra, ezért az ilyen kiegészítő adatok nem minden térképről olvashatók le. A címleírásnál szögletes zárójelben ([...]) a kiegészített részek (pl. katalógusból vett címek stb.) szerepelnek.

A tételecímet az adott térképre vonatkozó egyéb információk követik:

- [] Szögletes zárójelben a térkép „lelőhelye: jelzete” áll, dőlt betűvel szereplő szám esetén az adott példányt személyesen nem, csak hivatkozásból ismerem. (A kutatás megkönnyítése érdekében a lehető legtöbb gyűjtemény és darab megadására törekedtem.) Változatlan cím (vagy

	kis eltérés, pl. új évszám) esetén a cím kisebb betűmérettel és többnyire csak első sorával szerepel.
Méret, méretarány:	A megvizsgált térképek esetében a szelvények mérete is szerepel (szélesség x magasság, vagyis vízszintes x függőleges oldalhossz), azonban ez csak tájékoztató jellegű adat lehet, mert gyakorlatilag minden térkép más-más méretű attól függően, hogy mennyire vágták körül annak idején. A méretarányt (M =) elsősorban saját mérés és számítás, ennek hiányában a hivatkozott irodalom/katalógus alapján tüntetem fel.
Irodalom:	Azon szakirodalmi munkák megadása, amelyek a térképet említik, elemzik. A katalógusok/jegyzékek esetében nem oldal-, hanem tétel-számra hivatkozom.
Megjegyzés:	A térképhez vagy a szakirodalom adatához további kiegészítések, megjegyzések. Itt szerepelnek a nem címhelyen előforduló további adatok, így pl. a metszők neve, ajánlás, kiadói jelölések stb.

A Lipszky-térképek megszületése

Lipszky János 1794 óta foglalkozott azzal, hogy szabadidejében elkészítse Magyarország és a hozzá tartozó országok lehetőleg teljes és pontos térképét.¹ Mint az ezredtulajdonos mellé rendelt segédtsízt parancsnoka mellett huzamosabb ideig Pesten tartózkodott, ami nyugodtabb munkakörülményeket biztosított számára, mint egy távoli garnizon. Szintén segítségére volt, hogy a polgári értelmiségi csoportok sok tagjával került kapcsolatba, ez egyrészt közvetlen szakmai segítséget, másrészt összeköttetést jelentett számára a felsőbb politikai körökhöz, illetve a külföldi (elsősorban német nyelvű) tudományos fórumokhoz is.

A vállalkozását felkaroló magasrangú pártfogói biztatására Lipszky végül elszánta magát arra, hogy munkáját nyomtatásban is megjelentesse. A jó térképhez azonban még további kiegészítő mérésekre és ellenőrzésekre volt szüksége, 1799 és 1803 között ezeket is sikerült elvégeztetnie. 1804-ben átadta az első lapokat a két rézmetszőnek, a lengyel Prixner Gottfriednek és a magyar Karacs Ferencnek, akiknek négyhavonta kellett egy-egy új térképlap lemezét elkészíteniük.²

1 Lipszky térképészeti törekvéseiről l. önéletrását: Fons, 1. (1994) 1. 62. p.

2 A rézmetszőkkel kötött szerződésüket l. Budapest Főváros Levéltára, IV-1202. h. Pest város Tanácsának iratai. Relationes. (Jelentések) 1804. a. m. 4413. sz. Bár Lipszky már 1799-ben kötött egy szerződést Prixnerrel a térképlapok rézbe metszéséről, a munkálatokkal még évekig késlekedtek. 1804 februárjában újabb szerződést kötött a szerző a két rézmetszővel, eszerint 1804. március 1-jével kellett a metszést megkezdeniük.

Elsősorban Lipszky legfőbb segítője, a pesti egyetem esztétikaprofesszora, Schedius Lajos volt az, aki fáradhatatlanul dolgozott azon, hogy a lehető legszélesebb körben ismertté váljon a vállalkozás: rendszeresen tudósította az előmunkálatok állásáról a kor egyik neves csillagászati-földrajzi szaklapját, az *Allgemeine Geographische Ephemeriden* (Weimar, 1798–1814), amely nemcsak az előkészületekről számolt be, de a térkép megjelenésekor részletes recenziókat is közölt az egyes szelvényekről.³ A lap első szerkesztője, a magyar származású Zach Ferenc Xavér új folyóiratában (*Monatliche Correspondenz zur Beförderung der Erd- und Himmels-Kunde*, Gotha, 1800–1814) sem tévesztette szem elől a vállalkozást, többször közölte Lipszky tudósításait és ismertetőit a térkép tartalmáról, a munkálatok állásáról.

Az érdeklődők már 1799-től figyelemmel kísérhették a Lipszky-térképekhez szükséges csillagászati felmérést végző Bogdanich Dániel budai csillagász-matematikus expedícióját.⁴ Maga a szerző először 1803 nyarán tudósított a készülők munkáról: „A térkép címe előreláthatólag a következő lesz: *Mappa Generalis regni Hungariae partiumque eidem adnexarum nec non Magni Principatus Transilvaniae in IX sectiones distributa secundum geometricas partium dimensiones, recentissimasque astronomorum [kiemelés tőlem — R. T. Cs.] observationes concinnata et delineata per Joannem de Lipszky Legionis Caes. Reg. Equestris, Hungar. Vécsey. Capitaneum.*”⁵ A későbbi szakirodalomban esetenként ezt a munkacímet idézik a szerző térképeként.⁶

-
- 3 A térképszelvényekről megjelent recenziók: *Allgemeine Geographische Ephemeriden* (= AGE), 1805: Bd. XVI. 93–97. p.; Bd. XVIII. 478–480. p.; 1806: Bd. XXI. 211–218. p.; 1807: Bd. XXII. 210–213. p., Bd. XXIII. 224–226. p.; 1808: Bd. XXVII. 329–332. p.; 1809: Bd. XXIX. 386–393. p. A szakirodalom az 1800 óta más szerkesztőkkel megjelenő folyóirat ezen ismertetőit gyakorlatilag teljesen figyelmen kívül hagyta.
 - 4 AGE, 1799. Bd. III. 107–110., 324–325., 410–412. p. Uo. Bd. IV. 272–280., 532–535. p. Uo. 1802. Bd. X. 183–184. p., illetve *Monatliche Correspondenz zur Beförderung der Erd- und Himmels-Kunde* (= MC), 1800. Bd. I. (március) 292–296. p., Uo. 1801. Bd. III. (március) 308–311. p., Uo. 1801. Bd. IV. (július) 31–37. p., Uo. 1802. Bd. V. (április) 405–407. p.
 - 5 *Lipszky, Joannes*: Nachricht von der geographischen Karte von Ungarn in neun Blättern, und Einrichtung derselben. In: MC, 1803. Bd. VIII. (szeptember) 234–248. p. Idézett hely: 248. p. Ez a cikk annak az eredetileg bizalmasnak szánt feljegyzésnek kis mértékben rövidített változata, amelyet Lipszky József nádor számára készített 1803. április 9-én. Az irat megtalálható: Magyar Országos Levéltár, N 22 Nádori Levéltár, József nádor titkos levéltára (Archivum palatinae secretum Archiducis Josephi). *Miscellanea officiosa* 1803. II. sz.
 - 6 *Janovszky László*: Lipszky János. Életrajzi karczolat. In: Trencsén vármegyei természet-tudományi egyesület évkönyve 15. (1892) 131. p.

Lipszky 1803. szeptember 13-án arról számolt be Zachnak, hogy „Hazánk politikai-statisztikai beosztása még több legújabb földrajzi munkában is annyira hiányosan és részben pontatlanul van megadva, hogy hasznosnak találtam egy célszerűbb és a jelenlegi állapot után igazított szisztematikus táblázatot összeállítani, és a kényelmesebb áttekintés érdekében mindezen részeket egymás alatt egy kis, itt mellékelte térképen szemléltetni.”⁷

Később a cím említése nélkül többször olvasható beszámoló a munkálatokról, melyekben a szerzőről pontosan megadják, hogy melyik ezrednél milyen rendfokozatban szolgált — ez segíti annak meghatározását, hogy a vállalkozás mely fázisáról szól a cikk.⁸

Ugyancsak tudósítottak Lipszky pest–budai tartózkodásának másik termékéről, a két várost ábrázoló részletes térkép elkészültéről is, a végül megjelent munkánál sokkal részletesebb címet adva meg. „*Plan der beyden königlichen Freyen Städte Ungerns Ofen und Pesth, worin alle Häuser, Höfe, Gärten, nach ihren Grundrissen, so wie zur Bequemlichkeit reisender Fremden die merkwürdigsten Gebäude, alle Gassen, Strassen, Schildwirtschhäuser besonders bezeichnet und unter ihren Numern beschrieben sind. / Dem Durchlauchtigsten Erzherzog Joseph Palatin von Ungern gewidmet.*” — tudósított róla Schedius Lajos 1802 nyarán és őszén.⁹ A térképet ismertető felhívásokban még előfizetők gyűjtésével igyekeztek a megjelentetés költségeit előteremteni, ez azonban nem járt sikerrel. 1802. decem-

7 *Lipszky, Johann von*: Karte von Ungarn. In: MC, 1803. Bd. VIII. (november) 418–424. p. A szerkesztő a térképhez megjegyezte: „Ez a kis térkép jelenleg a rézmetszőnél van és a M. C. következő számaiban jelenik meg.” Idézett hely: 419. p. A térkép megjelent: MC, 1804. Bd. IX. (január) Vö. I B I. tétel a térképjegyzékben.

8 Így pl.: Nachricht von einer General-Karte des Königreichs Ungarn, sammt Croaticn, Sclavonien und Siebenbürgen, nebst der Militär-Gränze. Entworfen von Johann von Lipszky, des kais. königl. Prinz Hessen-Homburg. Hussaren-Regiments Rittmeister. In: MC, 1804. Bd. IX. (február) 157–160. p.: Miután az uralkodó a kiadást engedélyezte, a szerző átadta a térképet a rézmetszőknek, akik a VIII. lapot már metszik is. (157. p.); General-Karte des Königreichs Ungarn, sammt Croaticn, Sclavonien und Siebenbürgen nebst der Militär-Gränze. In: MC, 1804. Bd. IX. (április) 347–348. p.: A cikk közli az előfizetési árat: 60 bécsi értékű forint az egész elvászthatatlan munkáért, vagyis az általános térképért, az általános tábláért és a Repertoriumért. Megjegyzik, hogy az előfizetésen kívüli bolti ár ennél nagyobb lesz. Előfizetni 1804 augusztusáig lehetett.

9 Zeitschrift von und für Ungern, 1802. Bd. II. Heft 1. 124. p. és Heft 2. 244. p.: „*Plan der beyden königlichen FreyStädte Ungerns Ofen und Pesth, worin alle Häuser, Höfe, Gärten, nach ihren Grundrissen dargestellt, wie auch die merkwürdigsten Gebäude, alle Gassen, Gasthöfe, zur Bequemlichkeit fremder Reisenden besonders bezeichnet und unter ihren Numern beschrieben sind.*”

ber 22-én a szerző felajánlotta Pest és Buda tanácsának, hogy saját dicsőségükre (és költségen) adják ki a térképet, azonban a Magyar Kamara elutasító döntése ezt a lehetőséget is elvetette. Így a térkép kiadása az anyagi lehetőségek híján késedelmet szenvedett, és csak 1810-ben jelent meg.¹⁰

A fő mű, a Mappa Generalis előkészületei 1802–1803-ban véget értek, a rézmet-szők hozzákezdhettek a vázlatok kidolgozásához. 1804 tavaszán–nyárelőjén a térkép bécsi forgalmazását vállaló Kunst- und Industrie Comptoir cég már a „*General-Charte des Königrechs Ungarn sammt Croatien, Slavonien und Siebenbürgen, nebst der Militär-Gränze*” közeli megjelenéséről tudósított, egyben előfizetési hirdetéseket tett közzé a Wiener Zeitungban.¹¹ A másik forgalmazó, a Kilián testvérek pesti könyvkereskedése az 1804. október 1-jén kelt előfizetési felhívásában pedig úgy jellemezte a térképet: „Ez a térkép alkalmas arra, hogy egy sajátos atlaszként, úgyszintén, hogy mint egy irodai falitérképet használják.”¹²

Magyarország kilenc lapos „Általános Térképének” először a VIII. szelvény jelent meg 1804. október elején, bizonyára azért éppen ez, mert ezen a lapon szerepelt a térképi távolságok mérésére szolgáló ún. mérőléc, amely összesen kilenc különböző mértékegységet tartalmazott.¹³ A szelvény megjelenésekor a címlap hiányában még mindig csak tartalmilag tudták megadni a térképmű címét: „*General-Karte des Königreichs Ungarn, samt Croatien, Slavonien und Siebenbürgen nebst der Militär-Grenze von Joh. von Lipszky K. K. Rittmeister des Husaren-Regiments Prinz von Hessen-Homburg 1804. Sect. VIII. Pesth, bei den Gebrüdern Kilian.*”¹⁴, illetve „*General-Charte des Königreichs Ungarn, Croatien, Slavonien,*

10 Az 1802. évi kiadás kudarcáról l.: Reisz T. Csaba: Lipszky János Pesten. Kísérlet Pest–Buda térképének kiadására 1802-ben. In: Történelmi Szemle, 37. (1995) 2. sz. 229–255. p.

11 Wiener Zeitung (= WZ), 1804. 19. sz. (március 7.) 849. p. és 1804. 49. sz. (június 20.) 2478. p. A Wiener Zeitungban megjelent hirdetéseket, valamint az alább idézendő Bécs Városi Könyvtárban található adatot Johannes Dörflinger, a bécsi egyetem történelemprofesszora bocsátotta rendelkezésemre. Ezeket és a térképjegyzék összeállításához nyújtott hasznos tanácsait és kiegészítéseit ezúton is tisztelettel köszönöm.

12 AGE, 1805. Bd. XVI. 370. p.

13 Az egyes szelvények megjelenéséről (nyomatás, forgalmazónak adás) Lipszky igen részletes kimutatást vezetett, ennek alapján a szelvények megjelenési sorrendje napra pontosan meghatározható. Az összeírás lelőhelye: Štátný Oblastný Archív v Bytči, Fond Zs. A Zsolnay család levéltára. 23. tétel, Lipszky János a térképész. Vö. a 10. jegyz.-ben megadott irodalom l. jegyzetével. A nyomtatás a VIII. szelvényvel kezdődött, 1804. október elejétől november 13-ig összesen 521 lap készült, elsősorban svájci velinre, illetve egészen kis mennyiségben 1/4 katonra és angol velin papírra (a papírfajták aránya végig hasonlóképpen alakult).

14 AGE, 1805. Bd. XVI. 93. p., az egész cikk: 93–97. p.

*Siebenbürgen, nebst Militärgränze, großen Theils Galiziens, Schlesiens, Mährens, Steyermarks, Kärntens, Krains, Türkisch Croatiens, Bosniens, Servien, Wallachey und Moldau, so weit nämlich das angenommene Viereck der Charte es erlaubt.*¹⁵

A Kunst- und Industrie Comptoir művészeti kereskedőcég Wiener Zeitungban megjelent hirdetése 1804. november 21-én számolt be arról, hogy a térkép első szelvénye „éppen most hagyta el a sajtót”, a második lap következő év januárjában, a harmadik pedig hűsvétra elkészül.¹⁶ A tervezett határidőt azonban nem sikerült tartani, 1805. április elején a következő (V.) szelvényről még csak kísérletképpen készítettek 5 levonatot, nagy mennyiségben csak június 9-től kezdték nyomtatni, a VIII. szelvényhez csatlakozó 11. számú táblázatot pedig június 19-én.¹⁷ 1805-ben a forgalmazók még többször hirdették a térkép elkészült vagy még megjelenő lapjait.¹⁸ A következő terjesztői hirdetés 1806 elején még mindig csak három lap megjelentetéséről tudósított,¹⁹ majd a következő alkalommal Lipszky János — immár *őrnagy* — Magyarország-térképe két kiegészítő lapjának (10. és 12.) megjelenéséről adott hírt, hozzátéve az ismertetéshez, hogy ezt követően ismét egy térképlap jelenik majd meg, ezzel összesen hat lesz az elkészült lapok száma.²⁰ Már a Wiener Zeitung hirdetése is valószínűsítik tehát, hogy az I. szelvény 1806 első negyedében még csak terv volt.

A címlapszelvény 1805. évi megjelentetésének szándékáról tanúskodik, hogy a soron következő térképlap (I. sz.) ez volt, amely ha valóban 4 hónappal követi az előzőt, akkor legkésőbb őszre elkészült volna. A késedelmet Lipszky katonai elfoglaltságával magyarázhatjuk, aki 1805 novemberétől annak ellenére vett részt a Napóleon elleni harcokban, hogy parancsnokai éppen a térkép elkészítésének érdekében mentesíteni akarták a közvetlen harci cselekményektől. (Az austerlitz-i ü-

15 AGE, 1805. Bd. XVI. 369–372. p.: Tudósítás az I. (a VIII.) szelvény elkészültéről.

16 WZ, 1804. 93. sz. (november 21.) 4768. p.

17 Az V. szelvényből 1804. szeptember 23-ig 470 darabot, a 11. számú szelvényből (táblázatból) pedig szeptember 6-ig 202 darabot készítettek.

18 WZ, 1805. 45. sz. (június 5.) 2650. p. szerint abban az évben négy lap jelenik meg. WZ, 1805. 56. sz. (július 13.) 3294. p.: Ismételten felhívták az olvasókat előfizetésre, és arról tudósítottak, hogy megjelent a VIII. és V. szelvény és a 11. sz. táblázat. A Kilián testvérek és a Kunst- und Industrie Comptoir közösen hirdették a megjelent V. szelvényt: WZ, 1805. 62. sz. (augusztus 3.) 3650. p.; 1805. október 5-én ismét a három már megjelent szelvényről számol be a terjesztő hirdetése. WZ, 1805. 80. sz. (október 5.) 4655. p.

19 WZ, 1806. 9. sz. (január 29.) 272. p.

20 WZ, 1806. 24. sz. (március 22.) 1226. p. 1806. március 1-jétől április 18-ig a 10. és 12. kiegészítő táblázatból is készítettek 376, ill. 374 darabot, és a 11.-ből még 250-et.

közetben Lipszky fejsebet kapott, kevés híján a térkép folytatását veszélyeztetve ezáltal.) A rézlemez metszése azonban abban az évben befejeződött, és bár az első levonatokon a szerző 1806-tól fennálló rendfokozata szerepelt (valószínűleg ezt is javítani kellett), az évszám tévedésből az eredeti formájában (MDCCCV.) maradt.

Az I. szelvény 1806 nyarán látott napvilágot, a korabeli szaklapok egyike szerint a térkép részletes címe „a hozzá tartozó díszes részletekkel (egy táj több allegorikus figurával, melyek Magyarország természeti kincseire utalnak) ezen lap nagyobb részét elfoglalja”: *„Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum militarium, Magni item Principatus Transylvaniae, geometricis partium dimensionibus, recentissimisque astronomicis observationibus superstructa, adjectis finibus provinciarum Bukovinae, Galliciae, Silesiae, Austriae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Dalmatiae, Bosniae, Serviae, Valachiae et Moldaviae, quam honoribus Sereniss. Princ. Reg. Josephi, Archiducis Palatini dedicat Joannes de Lipszky, Legionis Caes. et Caes. Reg. Equestris Hungaricae Lib. Bar. Kinmayer Supr. Vigil. Magister. Pesthini, 1806.”*²¹

A térkép(szelvények) helyes datálásához és a félreértések tisztázásához szükséges röviden összefoglalni a szerző életútjának alakulását:

Lipszky János katonai pályájának kezdetétől 21 évig ugyanabban az ezredben (Graeven-, később Vécsey-huszárok) szolgált, előbb mint tisztjelölt, majd fokozatosan emelkedett a ranglétrán: káplár, alhadnagy, majd 1794. május 1-jétől főhadnagy lett. A vállalkozás első ismertetéseiben is főhadnagyról tudósítanak a lapok. Lipszkyt 1799. november 21-től előléptették másodkapitánnyá, 1805. november 2-től 1806. január 31-ig a magyar nemesi felkelés törzsében mint őrnagy tevékenykedett, majd visszakerült korábbi ezredéhez, a tulajdonosról 1803 óta Hessen-Homburginak nevezett huszárokhoz. 1806. május 20-tól 1807. január 31-ig a Kienmayer-huszárok számfeletti őrnagya volt, innen 1807. február 1-jén a Frimont-huszárokhoz került ugyancsak őrnagyi rendfokozatban, itt szolgált 1809. március 15-ig. Fél évig ismét a magyar nemesi felkelés törzsében tevékenykedett alczredesként, majd az uralkodó személyes kívánságára 1809. október 6-tól ezredessé léptették elő és a József-huszárokhoz helyezték át. Nyugalomba vonulásáig, 1813. január 1-jéig itt teljesített szolgálatot.²²

21 AGE, 1806. Bd. XXI. 211–218. p.

22 Lipszky katonai pályafutásáról az 1. jegyzetben említett önéletrajzán kívül a fennmaradt ezrediratok: az évente tartott „seregszemle” jegyzékei (Musterlisten), valamint a havonta összeállított állománytáblák (Standestabellen) szolgáltatnak részletes adatokat. Lelőhelyük: Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Musterlisten und Standestabellen. Az anyag ezredék és évek szerint csoportosított.

A katonai pályafutásból látható, hogy a címlapszelvény nyomtatásának megkezdésekor, 1806. július 10-én Lipszky már másfél hónapja a Kienmayer-czred őrnagya (*Lib. Bar. Kinmayer Supr. Vigil. Magister*) volt. Ezt a szelvényt szeptember 24-ig nyomtatták, 364 darab készült belőle. Legközelebb az I. szelvényből 1807. áprilisban, majd júniusban készítettek ismét levonatot, ekkor azonban a szerző már másik alakulatnál, a Frimont-czredben szolgált. A cím aktualizálása érdekében a címlapon átvésték a szerző tituluszát (*Lib. Bar. de Frimont Supr. Vigil. Praefectus*). A továbbiakban már csak a „Frimont-czred őrnagya” felirattal készültek levonatok az I. szelvényről.²³

1806. október 7–16. között végezték a III. térképlap első nyomtatását (360 db), a II. szelvényt 1807. április 27. és május 27. között gyártották először (571 db). Az új szelvények készítése közötti időszakban a már meglévő lemezekről rendre újabb levonatokot készítettek. 1807. december 15-én kezdték el a IV. szelvény nyomtatását, volt nap, hogy 195 darabot készítettek. Következő év január 5-ig, 20 nap (6 munkanap) alatt 685 lapot nyomtattak. 1808. július 7. és szeptember 10. között 859 levonatot készítettek a VII. térképlapról, október 12.–november 22. között pedig a VI. szelvényből nyomtattak 730 darabot. Az utolsó szelvényből az első levonatokot 1808. december 5-én készítették (50 db), év végéig 346-ot, január 24-ig további 420-at készítettek. Ezt követően az elkészült lemezekről a szükségnek megfelelően készítettek újabb példányokat.²⁴ A szelvények nyomtatása alapján a Mappa Generalis megjelenési évköre 1804–1808.

-
- 23 Bár Lipszky csak 1809. március 15-ig szolgált a Frimont-czred őrnagyaként, az ezután készített I. szelvényeken már nem javították ki a rendfokozatot és a szolgálati helyet, pedig összesen 1066 darabot (az összes I. szelvény 58,5%-át) készítettek ezután. Vö. a térképjegyzékben is szereplő Berra-féle 1848. évi és az Artaria kiadó által 1868-ban és 1871-ben kiadott Mappa Generalis címével! (II B 1.)
- 24 Már megjelent szelvényként említette a három táblázatot és az 1., 2., 3., 4., 5., 8. térképszelvényt: WZ, 1808. 17. sz. (február 27.) 1014. p.; 1809 tavaszán pedig nemcsak a térkép összes szelvényét, de a hozzá készült névmutatót, a Repertóriumot is elkészültnek jelentette a bécsi terjesztő, az egész vállalkozást 86 forint 30 krajcárért kínálták, hozzátéve, hogy az áttekintő térképet, „mely ebből a jelentős munkából már csak egyedül hiányzik, ingyen fogják megküldeni.”: WZ, 1809. 22. sz. (március 18.) 1298. p. Lipszky János szolgálati idejének végéig, 1812-ig a *Mappa Generalis* egyes szelvényeiből készített levonatok (zárójelben a szelvény sorszáma): 1822 (I.), 1820 (II.), 1825 (III.), 1816 (IV.), 1863 (V.), 1810 (VI.), 1842 (VII.), 2088 (VIII.), 1961 (IX.), 1851 (10.), 1854 (11.), 1854 (12.). Az 1808-ban megjelent *Repertorium* 1200 példányban készült, az 1810-ben — a vállalkozás lezárásaként — kiadott áttekintő térképből, a *Tabula Generalis*ből több mint 1500-ot nyomtattak.

Az eredeti Lipszky-térképek lemezeinek további sorsáról nem sokat tudunk, az egyik kiadótól a másikig vándorlásukról csak az újabb kiadások tanúskodnak. Valószínű, hogy Lipszky halála (1826) után az örökösök eladták a rézlemezeket, amelyek előbb Prágába, Marcus Berra kiadójához kerültek, majd a bécsi Artaria kiadó-vállalat szerezte meg azokat. Az utóbbi cég 1863-ban összeállított rézlemezjegyzékében több más országot ábrázoló térképek lemezei között volt Lipszky János 12 lapos Magyarország-térképe 3 táblával, összesen 12 lemez, valamint Lipszky egy lapos Magyarország-térképe. Ez utóbbihoz a megjegyzés rovatban feljegyezték, hogy az 1875. évi revízió alkalmával már nem találták.²⁵ Ugyancsak szerepelt a jegyzékben a Lipszky-mű alapján készített Zuccheri-térkép 5 lemeze. Johannes Dörflinger szerint ez lehet téves bejegyzés, mert a térkép hat lapból állt, azonban sokkal inkább valószínűsíti, hogy az eredetileg négy lapos térképhez készült két kiegészítő lap (mivel méretük kisebb volt) egy lemezre készült.

Bár a méretarányt általában nem tüntetik fel a térképeken, a *Mappa Generalis* VIII. szelvényén a mérőléc felett a lépték is szerepel: egy ívfok (58 684 bécsi öl) 9 bécsi hüvelyknek felel meg. E meghatározás alapján a hazai szakirodalom elfogadottnak tekinti az 1:469 472 méretarányt, és csak esetenként fordul elő, hogy kerekített értéket adnak meg, jelölve a körülbelüliséget. Korábbi vizsgálataim alapján úgy véltem, hogy nem tévedünk, ha a térkép méretarányának pontosan az 1:480 000 léptéket tekintjük (a német nyelvű szakirodalom is pontosan vagy kb. ezt az értéket adja meg). Az így meghatározott értékhez viszonyítottam az áttekintő térkép, a *Tabula Generalis* méretarányát is, és megállapítottam, hogy az az előzőnek éppen háromszorosa, vagyis 1:1 440 000.²⁶ A címében is Lipszky művének léptékéhez viszonyított térképnél (a térképjegyzékben: IV A 1.) az általam meghatározott érték alapján számoltam ki a méretarányt. A többi térképnél elsősorban a feltüntetett mérőléceket, az ún. „vonalzókat” vettem össze a *Mappa Generalis* 9 különféle mértékegységre megadott mérőléccivel, valamint a fokbeosztás hosszának arányait vettem figyelembe a lépték számításakor. A nem méterrendszerű mértékegységek miatt esetenként kb. értéket tudtam csak megadni, az viszont egyértelmű, hogy a Zuccheri-féle vállalkozás a Lipszky-térkép 5/6-ára kibővített változata, vagyis a méretarány egész pontosan 1:576 000.

25 Wiener Stadt- und Landesbibliothek, Handschriftensammlung. Jb 85.966. Kupferplatten-Verzeichnis Artaria & Co. 1863. p. 70.

26 Számításaim részletes ismertetését l. korábbi dolgozatomban: Lipszky János levelei gróf Festetics Györgyhez. Adalékok a *Mappa Generalis Regni Hungariae* c. térkép születéséhez. In: Fons, 2. (1995) 3. sz. 317–349. p. A méretarányra vonatkozó rész: 325–329. p.

A LIPSZKY-TÉRKÉPEK ÉS FELDOLGOZÁSAIK JEGYZÉKE²⁷

I. Lipszky János által készített térképek és mű

- I A 1. [A Sztupavai uradalom erdőjének vázlata, 1787.]
[Státny Slovenský Ústredný Archív v Bratislave. Archívny rodu Pálffy. Zbierka pálfyovských máp a plánov 1712–1935. Szlovák Központi Állami Levéltár (Pozsony), A Pálffy család levéltárai, Térképek és tervek gyűjteménye]
Méret, méretarány: ?
Irodalom: Státny Slovenský Ústredný Archív v Bratislave. Sprievodca po archívnych fondoch. I. Oddelenie feudalizmu. Bratislava, 1964.
Megjegyzés: Pozsonyi kutatásom alkalmával a térképet nem tudták megmutatni, mert éppen restaurálták.
- I A 2. [*Plan des längst der Schweitzer-Gränze im Jahre 1794. aufgestellten Sperr-Cordon. Armoire XII. Rangée 1er Portef. 3. No. 17.*] / *Reducirt, eingetragen, und gezeichnet von Ober Lieutenant v. Lipszký des B. Vécsejschen Hussaren Regiments, als Adjutant bey des Regiments Inhabern: Anno 1795.*
[ÖNB: Alb. Port. 27. 27-17]
Méret, méretarány: 81,9 x 55,7 cm. M = kb. 1:220 000
Irodalom: –
Megjegyzés: –
- I A 3. [*Bericht über einen zwischen Ofen und Endre in Antrag gebrachten Brückenkopf. Von Lipsky. 1809.*]
[IIT: K VII k 74]
Méret, méretarány: 24 x 36,5 cm. M = kb. 1:40 000
Irodalom: *Eperjesy*: 1609.

²⁷ A jegyzék összeállításához végzett kutatásaimat igen előzékenyen segítették az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárának munkatársai, valamint Szakály Sándor, a bécsi Hadtörténelmi Levéltár delegátusa — közreműködésüket ezúton is köszönöm.

Megjegyzés: Gróf Radeczky altábornagy főszállásadómesternek készített jelentés 1809. szeptember 10-én. 4 lap és egy térképvázlat.

I B 1.

Conspectus Generalis / Partium / Politico-Militarium / Regni Hungariae / concinnata & delineata / per / Ioannem de Lipszky / Legionis Caes.[areae] Reg.[iae] Equestr.[is] Hungar.[icae] / Vécsey Capitaneum. / 1804.

[Monatlische Correspondenz, 1804. Január]

Méret, méretarány: 43,6 x 31,2 cm. M = kb. 1:2 400 000

Irodalom: MC, 1803. Bd. VII. (november), *Szántai*, 352. p.

Megjegyzés: Cím bal oldalon felül. Szántai tévesen Pestre helyezi a térkép megjelenését, pedig a Monatlische Correspondenz szerint Lipszky a cikkével küldte el Zach szerkesztőnek, vagyis a megjelenés helye: Gotha. A kereten kívül, bal oldalon alul: „Für die M. C. Januar Stück. 1804.”, a metsző neve jobb oldalon alul: „K. Kolbe. sc.”

I B 2

Charte / zur Übersicht / der von Lipszky'schen / Charte / von Ungarn / in 12 Blättern. / Weimar, / im Verlage des geograph[ischen] Instituts. / 1806.

[AGE, 1806. Bd. XXI. 256. p. után, külön lapon]

Méret, méretarány: 26 x 18,1 cm. M = kb. 1:4 320 000

Irodalom: AGE 1806. Bd. XXI. (október) 211–218. p., *Szántai*, 352–353. p.

Megjegyzés: Cím bal oldalon felül. A szelvényen alul középen felirat: „Tabellarische Übersicht / der Bestandtheile Ungarns und der verbundenen Länder, so wie der in ihnen / enthaltenen Anzahl von Städten, Flecken, Dörfern, Weilern, u. s. w. und ihres / Flächeninhalts.” Valószínűleg átvétele az I B 1-nek, a recenzió a térképet „Tableau d'Assemblage”-nak nevezte. Mérhctő lemez méret: 23 x 17,7 cm.

I B 3. (1805)

Mappa Generalis / Regni / Hungariae / partiumque adnexarum / Croatiae, Slavoniae et Confinitiorum Militarium / Magni item Principatus / Transylvaniae / geometricis partium dimensionibus, recentissimisque astronomicis / observationibus superstructa. / adjectis finibus Provinciarum / Bukovinae, Galliciae, Silesiae, Austriae, Styriae, Carinthiae, / Carnioliae, Dalmatiae, Bosniae, Serviae, / Valachiae, et Moldaviae / Quam / honoribus / Serenissimi Principis Regii / Josephi / Archiducis Palatini / dedicat / Pesthini, Anno / MDCCCXV. / Joannes de Lipszky, / Legionis Caes.[areae] et Caes.[areae] Reg.[iae] Equestris / Hungaricae Lib[er]i Bar[onis] Künmayer / Supr[emus] Vigil[iarum] Magister.

[OSZK: TF 443]

Méret, méretarány: 207 x 159,5 cm (12 egyesített lap). M = 1:480 000
Irodalom: Földabroszok: 36., *Szántai*, 348. p.

Megjegyzés: A Mappa Generalis „1805. évi kiadása” valójában nem létezik, még ha a címlapon ez a dátum szerepel is.

I B 3. (1806)

*Mappa Generalis / Regni / Hungariae / partiumque
adnexarum / Croatiae, Slavoniae et Confiniorum
Militarium / Magni item Principatus / Transylvaniae /
geometricis partium dimensionibus, recentissimisque
astronomicis / observationibus superstructa. / adjectis
finibus Provinciarum / Bukovinae, Galliciae, Silesiae,
Austriae, Styriae, Carinthiae, / Carnioliae, Dalmatiae,
Bosniae, Serviae, / Valachiae, et Moldaviae / Quam /
honoribus / Serenissimi Principis Regii / Josephi /
Archiducis Palatini / dedicat / Pesthini, Anno /
MDCCCVI. / Joannes de Lipszky, / Legionis
Caes.[areae] et Caes.[areae] Reg.[iae] Equestris /
Hungaricae Lib:[eri] Bar:[onis] Kinmayer /
Supr:[emus] Vigil:[iarum] Magister. [1804–1808]*

[ÖNB: KD 96.078, FKB 2397^a; ÖStA KA: B IX a 518]

Méret, méretarány: 12 lapos, laponként 72 x 47 (27) cm. M = 1:480 000
Irodalom: *Ulbrich:* 1445., *Dörflinger,* 714–715. p., *Szántai,* 348. p.

Megjegyzés: A Mappa Generalis címlapjának (I. szelvény) korábbi változata. A megjelenésre vö. a bevezetőben foglaltakat. A térképeken levő feliratokra I. a következő tételt (I B 3. /1806/*)

I B 3. (1806)*

*Mappa Generalis / Regni / Hungariae / partiumque
adnexarum / Croatiae, Slavoniae et Confiniorum
Militarium / Magni item Principatus / Transylvaniae /
geometricis partium dimensionibus, recentissimisque
astronomicis / observationibus superstructa. / adjectis
finibus Provinciarum / Bukovinae, Galliciae, Silesiae,
Austriae, Styriae, Carinthiae, / Carnioliae, Dalmatiae,
Bosniae, Serviae, / Valachiae, et Moldaviae / Quam /
honoribus / Serenissimi Principis Regii / Josephi /
Archiducis Palatini / dedicat / Pesthini, Anno /
MDCCCVI. / Joannes de Lipszky, / Legionis Caes.[areae]*

et Caes.[areae] Reg.[iae] Equestris / Hungaricae Lib:[eri] Bar:[onis] de Frimont / Supr:[emus] Vigil:[iarum] Praefectus. [1804–1808]

IOSZK: TM 6265, TM 6559, TM 25071; HIIT: B IX a 518; ÖNB: KC 96.357, MGI 2917; ÖStA KA: B IX a 512, B IX a 518, K VII k 33; Bgld. LB: I–212 + A–315(Rep); Bgld. LM: 24446 und Enveloppe 24.; GG: II Af 67]

Méret, méretarány: 9 lap, egyenként 73 x 49 cm, + 3 lap táblázat: 73 x 28,5 cm. M = 1:480 000

Irodalom: Eperjesy: 35., Ulbrich: 1446., Fodor, 181. p., Csendes, 472. p., Papp-Váry–Hrenkó, 26., 172–173. p.; Szántai, 349–350. p.

Megjegyzés: A Mappa Generalis leggyakoribb címváltozata. A cím az első szelvény bal felső részében található. Rézmetszők neve a VII. szelvényen a bal alsó sarokban, kereten belül: „*Godofr:[ed] Prixner fecit situationem / Francis:[cus] Karacs sculp:[sit] characteres.*”

Feliratok az egyes szelvényeken: II. lapon a kereten kívül, bal oldalon alul: „*Zu finden bey den Gebrüderm Kilian in Pesth, und Industrie Comptoir in Wien.*”; V. lapon a kereten kívül, bal oldalon alul: „*Im Kunst- und Industrie Comptoir in Wien und bey den Gebrüderm Kilian in Pesth.*”, illetve igen ritkán még: „*Wenn sich zur Deckung der grossen Kosten dieser Unternehmung Hoffnung zeigt, so wird das bereits zur Probe erschienene Blatt N. VIII. beym Schlusse nochmal umgestochen, und den Tit. H.H. Subscribenten unentgeltlich nachgetragen.*”; VIII. lapon a kereten kívül, bal oldalon alul: „*Zu finden bey den Gebrüderm Kilian in Pesth*” (illetve a későbbi példányokon „*Zu finden bey den Gebrüderm Kilian in Pesth, Kunst und Industrie Comptoir zu Wien.*”) és kereten kívül, jobb oldalon alul: „*Alle solide Kunst- und Buchhandlungen nehmen Bestellung an.*”

Fodor erről a térképről szólva tévesen a Tabula Generalis címét adja meg.

I B 4.

Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae, et confinium militarium magni item principatus Transilvaniae occurrentium, quas aeri incisas vulgavit Joannes Lipszky de Szedlicsna regiminis Caesario Regii equestris Hungarici lib:[eri] Bar:[onis] Frimont Supremus vigiliarum Praefectus. Secundum varias in his Provinciis usu receptas denominationes ab eodem Auctore elaboratum. Budaë, Typis Regiae Universitatis Pestanaë 1808.

Repertorium aller Oerter und Gegenstände, die in der von Johann von Lipsky Oberstwachmeister des löbl. Baron Frimontischen k. k. Hussaren-Regiments in zwölf Blättern herausgegebenen Charte der Königreiche Ungarn, Kroatien, Slavonien, samt der Militär-Gränze, wie auch des Großfürstenthums Siebenbürgen vorkommen, nach den verschiedenen in diesen Ländern gebräuchlichen Benennungen von demselben Verfasser bearbeitet. Ofen, gedruckt mit königlichen Universitäts-Schriften 1808.

[OSZK: TI 755, TM 25071]

Méret: 766 + 164 oldal

Irodalom: AGE 1809. Bd. XXIX. 390–391. p., *Csendes*, 478. p., *Dörflinger*, 718. p.

Megjegyzés: A TM 25071 példány gr. Festetics Györgynek ajánlva, hibamutatóval ellátott.

IB 5.

Tabula Generalis / Regni / Hungariae / Croatiae et Slavoniae, / nec non / Magni Principatus / Transylvaniae / conspectum / Mappae Generalis / in IX. sectiones moduli majoris / distributae / Civitates, Oppida, Stationes et vias Postales / singillatim accurateque / exhibens, / secundum Geometricas partium dimensiones, recentissimasque observationes astronomicas / elaborata / per / Joannem Lipszky de Szedlicsna / Leg:[ionis] Caes:[areae] Reg:[iae] Equestris Hung:[aricae] Archiduc:[is] Josephi Colonellum / cum / revisione Altissima approbationeque / aeri incisa / Pesthini 1810.

[OSZK: TM 5055, TM 5773, TM 5776; HIT: B IX a 500 (1810); ÖNB: K II 96.584, Alb. 683, Alb. 685, MGI 269 (4 pld.); Bgld. LM: 5089; ÖStA KA: B IX a 500 (1810) – 3 pld.]

Méret, méretarány: 69 x 44,5 cm. M = 1:1 440 000

Irodalom: *Eperjesy*: 16., *Fodor*, 183. p., *Ulbrich*: 1484., *Dörflinger*, 716–718. p. *Bartha*, 635. p., *Szántai*, 351. p.

Megjegyzés: Cím bal oldalon felül. A kereten kívül alul, bal oldalon: „*Godofr.[ed] Prixner fec:[it] situat.[ionem]*”, jobb oldalon: „*Franc:[iscus] Karacs sc:[ulpsit] script.[um]*”, középen: „*Excellentissimo ac Illustrissimo Comiti Georgio Festetics de Tolna, Camerario Caes:[areo] Reg:[io] et Intim:[o] Status Consiliario, suo quondam Protribuno Maecenati et Fautori gratiosissimo dedicat*

Auctor.” [TM 5776] Ajánlás nélküli példány pl.: OSZK: TM 5773, ÖNB: Alb. 683 és 685. Az OSZK TM 5776 alatti térképen mérhető lapméret: 81 x 58,5 cm, lemez méret: 72,2 x 58,5 cm. Bartha tévesen ennek 1854. évi 3. kiadásáról írt, bizonyára összetévesztette a Nagy Mihály által kiadott térkép 3. kiadásával, vö. IV B 19. (1854).

I B 6.

Plan / der beyden Königl.[ichen] freyen Hauptstädte Ungerns / Ofen und Pest / seiner Kaiserl.[ichen] Hoheit dem Erzherzog / Joseph / Palatin von Ungern / Herausgeben von / Schreyvogel & Riedl / Gestochen von Carl Stein / Wien & Pest / 1810. / Gewidmet in aller Unterthänigkeit / von Johann v. Lipszky / K.[aiserlich-] K.[öniglichem] Husaren Obrist

[OSZK: TM 807; FSZEK: BT 202; BTM: 14755/1-4; ÖNB: FKB C 91 A 2a-d, a. B. 93. (7.); ÖStA KA: G 1 h 72. 1. pld., Inl. C V α. Budapest No. 20]

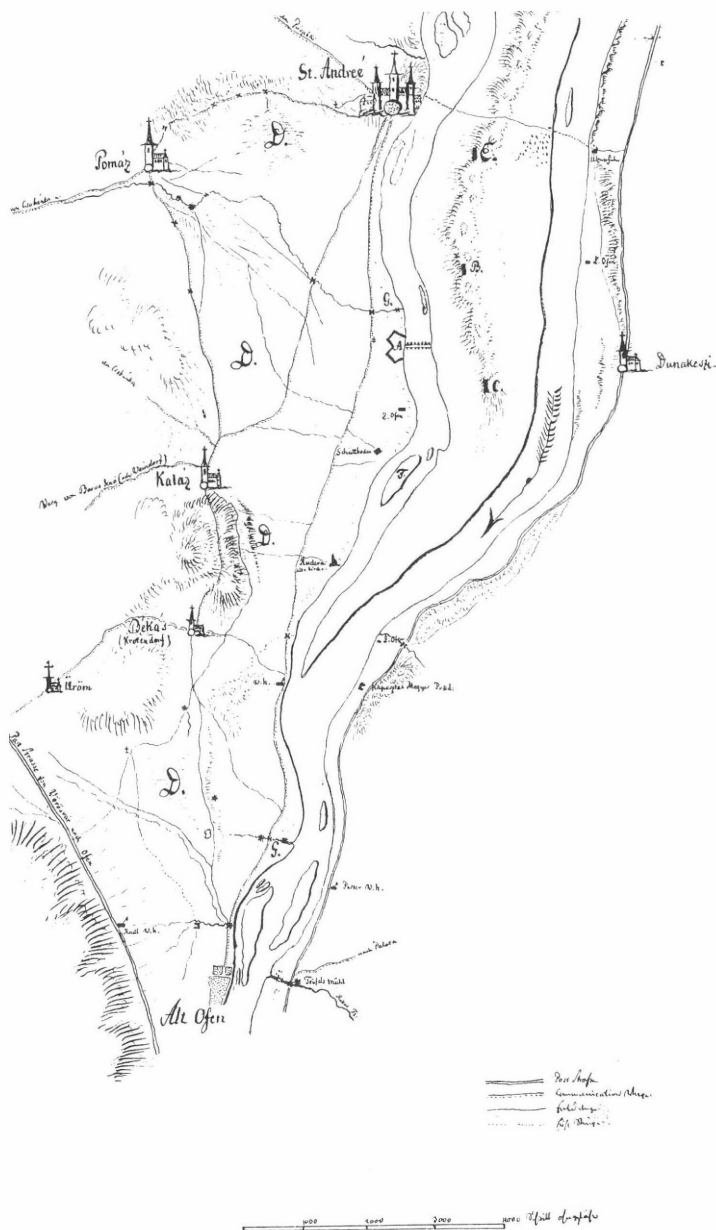
Méret, méretarány: 140 x 100 cm (4 egyesített lap). M = 1:7200
Irodalom: AGE 1803. Bd. XI. 120–121. p.; *Eperjesy:* 622., *Fodor,* 184. p., *Csendes,* 478–479. p., *Bartha,* 636. p., *Dörflinger,* 614–615. p., *Papp-Váry-Hrenkó,* 26. p., *Holló,* 24–27. p. *Reisz.*
 Megjegyzés: Cím a III. szelvényen, a bal alsó sarokban.

I B 6. (1820)

Plan / der beyden Königl.[ichen] freyen Hauptstädte Ungerns / Ofen und Pest / seiner Kaiserl.[ichen] Hoheit dem Erzherzog / Joseph / Palatin von Ungern / Herausgeben von / Schreyvogel & Riedl / Gestochen von Carl Stein / Wien & Pest / 1810. / Gewidmet in aller Unterthänigkeit / von Johann v. Lipszky / K.[aiserlich-] K.[öniglichem] Husaren Obrist

[HIT: G 1 h 72. 2. pld.]

Méret, méretarány: 140 x 100 cm (4 egyesített lap). M = 1:7200
Irodalom: *Eperjesy:* 622. p., *Fodor,* 184. p.
 Megjegyzés: Fodor szerint 1829-ben adták ki ismét, 1820-ra az Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Kartensammlung katalógusa és Eperjesy datálta.

Lipszky János ezredes jelentéséhez készített vázlata a Buda és Szentendre között létesítendő hídfőről, 1809. (A térképjegyzékben: I A 3.)

II. Újrakiadások. Lipszky-térképek eredeti lemezekről, más kiadóktól

II B 1. (1849)

Mappa Generalis / Regni / Hungariae / partiumque adnexarum / Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium / Magni item Principatus / Transylvaniae / geometricis partium dimensionibus, recentis- simisque astronomicis / observationibus superstructa. / adjectis finibus Provinciarum / Bukovinae, Galliciae, Silesiae, Austriae, Styriae, Carinthiae, / Carnioliae, Dalmatiae, Bosniae, Serviae, / Valachiae, et Moldaviae / Quam / honoribus / Serenissimi Principis Regii / Josephi / Archiducis Palatini / dedicat / Pesthini, Anno / MDCCCVI. / Praga apud Marcum Berra / 1849 / Joannes de Lipszky, / Legionis Caes.[areae] et Caes.[areae] Reg.[iae] Equestris / Hungaricae Lib:[eri] Bar:[onis] de Frimont / Supr:[emus] Vigil:[iarum] Praefectus.

[Bglđ. LA: Enveloppe 49 B; Bécsi Technikai Főiskola, Földrajzszertár: 9. térkép]

Méret, méretarány: 12 lap, laponként 71,5 x 47 cm. M = 1:480 000

Irodalom: Ulbrich: 1557., *Számtai*, 351. p.

Megjegyzés: 1849. évi kiadás az eredeti lemezekről. A cím azonos az I B 4. (1806)*-gal, de a dátum alá új kiadót véstek: „*Praga apud Marcum Berra / 1849*”

II B 1. (1868)

Mappa Generalis / Regni / Hungariae ...

[OSZK: TM 664, új száma: TF 447]

Méret, méretarány: 208 x 158 cm (12 egyesített lap). M = 1:480 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A cím teljesen azonos az I B 4. (1806)*-gal. A Mappa Generalis eredeti lemezeiről készített levonat, amelyet kiegészítettek (az eredeti lemezek átmetszésével) a korabeli vasútvonalakkal. A kiadó feltüntetése a III. szelvényen, a jelkulcs alatt szerepel: „*Verlag und Eigenthum / von / Artaria & Co / in Wien. / Auflage von 1868.*”

II B 1. (1871)

Mappa Generalis Regni Hungariae ...

[MOL S 67 Falitérképek. Nr. 42]

Méret, méretarány: 207 x 160 cm (12 egyesített lap). M = 1:480 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A cím teljesen azonos az I B 4. (1806)*-gal. A Mappa Generalis eredeti lemezeiről készített levonat, amelyet kiegészítettek (az eredeti lemezek átmetszésével) a korabeli vasútvonalakkal. A kiadó feltüntetése a III. szelvényen, a jelkulcs alatt szerepel: „*Verlag und Eigenthum / von / Artaria & Co / in Wien. / Auflage von 1871.*”

III. Másolatok (a Lipszky-térképek teljes formai átvétele)

III A 1. [Plan der Städte Ofen und Pest mit ihre Umgebungen aufgenommen von dem Husaren-Rittmeister Lipszky für Se. K. Hoheit dem E. H. Palatinus. Copiert durch den Generalquartiermeister-Stab im Jahre 1805.]

[ÖStA KA: G I h 71. Másolat: HIT: G I h 71]

Méret, méretarány: 4 lap plusz egy ív az utcajegyzékkel. M = 1:7200
Irodalom: Eperjesy: 621. p., Fodor, 184. p., Csendes, 472. p., Bartha, 636. p., Reisz.

Megjegyzés: A vázlaton nincsen cím, a katalógus alapján szerepel. Az 1805. évre datálás a katalógus adata.

III B 1.a. (1825?)

Tabula Generalis / Regni / Hungariae / Groatiae et Slavoniae / nee non / Magni / Principatus / Transylvaniae / in IX sectiones moduli majoris / distributae / Civitates Oppida Stationes et vias Postales / singillatim accurateque / exhibens / secundum Geometricas partium dimensiones, recentissimasque observationes astronomicas / elaborata / Ad normam Lipszkyane delineata / Vindobonae tybis Antonii Paterno / venditoris aperum artis in fora Neuen-Markt N° 1064 [kb. 1825]

[ÖNB: 9 A 21]

Méret, méretarány: 69 x 45,5, táblázzal: 69 x 55 cm. M = 1:1 440 000
Irodalom: Ulbrich: 1485.

Megjegyzés: A cím baloldalon felül, Ulbrich pontatlanul idézi.

III B 1.a. (1827)

Tabula Generalis / Regni / Hungariae / Groatiae et Slavoniae / nee non / Magni / Principatus / Transylvaniae / in IX sectiones moduli majoris / distributae / Civitates Oppida Stationes et vias Postales / singillatim accurateque / exhibens / secundum Geometricas partium dimensiones, recentissimasque observationes astronomicas / elaborata / Ad normam Lipszkyane delineata / Vindobonae tybis Antonii Paterno / venditoris aperum artis in fora Neuen-Markt N° 1064

[OSZK: TM 5852 = TR_{Arch} 1516; ÖStA KA: B IX a 500 (1827) 2. pld.]

Méret, méretarány: 69 x 45,5, táblázattal: 69 x 55 cm. M = 1:1 440 000

Irodalom: –

Megjegyzés: 1827-re a katalógusok datálták.

III B 1.a. (1827)*

Tabula Generalis / Regni / Hungariae / Croatiae et Slavoniae / nec non / Magni Principatus / Transylvaniae / conspectum / Mappae Generalis / in IX sectiones moduli majoris / distributae / Civitates Oppida Stationes et vias Postales / singillatim accurateque / exhibens / secundum Geometricas partium dimensiones, recentissimasque observationes astronomicas / elaborata / Ad normam Lipszkyanae delineata / Vindobonae typis Antonii Paterno / venditoris operum artis in foro Neuen-Markt N° 1064

[OSZK: TM 25020]

Méret, méretarány: 68,5 x 44,5 cm. M=1:1 440 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A katalógus szerint 1820 körüli.

III B 1.a.(1827)**

Tabula Generalis / Regni / Hungariae / Croatiae et Slavoniae / nec non / Magni Principatus / Transylvaniae / conspectum / Mappae Generalis / in IX sectiones moduli majoris / distributae / Civitates Oppida Stationes et vias Postales / singillatim accurateque / exhibens / secundum Geometricas partium dimensiones, recentissimasque observationes astronomicas / elaborata / Ad normam Lipszkyanae delineata / Vindobonae typis Antonii Paterno / venditoris operum artis in foro Neuen-Markt N° 1064 / Vindobona 1827

[OSZK: TM 6464 = TR 1516, TR 1516:2; ÖStA KA: B IX a 500 (1827) l. pld.]

Méret, méretarány: 68,5 x 45,5, táblázattal 68,5 x 55 cm. M = 1:1 440 000

Irodalom: Eperjesy: 16., Ulbrich: 1486.

Megjegyzés: –

III B 1.b. (1827)

Tabula Generalis / Regni / Hungariae / Croatiae et Slavoniae / nec non / Magni Principatus / Transylvaniae / conspectum / Mappae Generalis / in IX sectiones moduli majoris / distributae / Civitates Oppida Stationes et vias Postales / singillatim accurateque / exhibens / secundum Geometricas partium dimensiones, recentissimasque observationes astronomicas / elaborata / Ad normam Lipszkyanae delineata / Praegae apud Marcum Berra.

[Bibliothèque Nationale: GE C 7670]

Méret, méretarány: 66,2 x 43 cm (szöveggel: 66,2 x 53,3 cm). M = 1:1 440 000

Irodalom: Eperjesy: 16., Ulbrich: 1583., Szántai, 351. p.

Megjegyzés: Szántai szerint Berra 1827-ben is adott ki az előző térképből. Ezen a térképen olvasható a metsző: „*Sculpsit Bernardus Biller.*” Csak alapos összehasonlítással látható, hogy nem eredeti lemezzel készített levonatokról van szó (pl. a postakürt fordítva metszett).

III B 1.b. (1848)

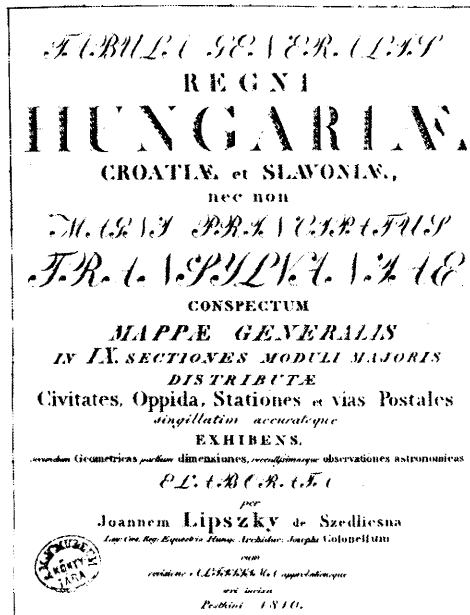
Tabula Generalis / Regni / Hungariae ... 1848

[ÖStA KA: B IX a 505-20; B IX a 500 (1848)]

Méret, méretarány: 69 x 54 cm. M = 1:1 440 000

Irodalom: Eperjesy: 16., Szántai, 352. p.

Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik az előző tétellel, csak kiegészítették az évszámmal: „1848.” Kereten kívül jobb oldalon alul: „*Sculpsit: Bernardus Biller.*” Az első példány hátoldalán felirat: „*Übersichts Karte von Ungarn. (Lipski) benützt 1848-49. während des Feldzuges von Fr. Bloudek v. Zach.*” Az Eperjesy-mű IIT-ben korrigált példányában a 16. tétel 1861. évi darabja javított 1848-ra.

Az eredeti *Tabula Generalis* (I B 5.) címfelirata

TABULA GEOGRAPHICA TAB.
REGNI
HUNGARIAE
 CROATIAE, et SLAVONIAE.
 nec non
MARIS TYRRHENI
ADRIATICAE
CONSECTUM
MAPPAE GENERALIS
 IN IX SECTIONES MODULI MAJORIS
 DISTRIBUTE
 Civitates Oppida, Stationes et vias Postales
et singularem accuratamque
 EXHIBENS
 secundum Geometrica spacia dimensiones, *et singularemque* observationes astronomicas
EL. L. B. C. R. S. I. F. A.
 Ad normam Lipszkyanae delineata
Vindobonae typis Antonii Paterno
venditoris operum artis in foro Novem-Markt N. 7664

TABULA GEOGRAPHICA TAB.
REGNI
HUNGARIAE
 CROATIAE, et SLAVONIAE.
 nec non
MARIS TYRRHENI
ADRIATICAE
CONSECTUM
MAPPAE GENERALIS
 IN IX SECTIONES MODULI MAJORIS
 DISTRIBUTE
 Civitates Oppida, Stationes et vias Postales
et singularem accuratamque
 EXHIBENS
 secundum Geometrica spacia dimensiones, *et singularemque* observationes astronomicas
EL. L. B. C. R. S. I. F. A.
 Ad normam Lipszkyanae delineata
Vindobonae typis Antonii Paterno
venditoris operum artis in foro Novem-Markt N. 7664
Vindobonae 1827

A Tabula Generalis korábbi (III B I.a. /1825?) és III B I.a. /1827?) és későbbi (III B I.a. /1827?**) című változata

IV. Feldolgozások. Lipszky János művei nyomán készült térképek

- IV A 1. [Übersichts-Karte des II-ten Szekler-Gränz-Infanterie-Regiments. Copie und 1 1/2 malige Vergrößerung der Lipskischen Karte. Lage und Begränzung der XII. Comp. Gezeichnet vom Unterlieutenant Conrad v. Balás.] [1806 után]
- [ÖStA KA: B IX c 760-1]
- Méret, méretarány: 3 lap. M = 1:320 000
- Irodalom: Eperjesy: 562.
- Megjegyzés: –
-
- IV A 2. *Mappa specialis / incliti comitatus Trenchinien/sis. Quam ex Mappa Regni Hungariae Generali Colonelli / Joannis Lipszky opera Geometrica in Scalam majorem transumpsit et / Honoribus / Excellentissimi ac Illustrissimi Domini Domini Comitis Stephani Illyésházy de Illyésháza / Haereditarii in Trenchin Aurei Velleris Equitis. S. C. R. A. / Majestatis Camerarii, et Actualis Intimi Status Con/siliarii I. Cottuum Trenchin et Liptoviensis / Supremi ac Perpetui Comitis, Domini et Patro/ni Sui Benignissimi in perennis Gra/titudinis Documentum devovet / Joannes Nep. Wawrecska / jur. Geometra, et Dominii / Szarva Supremus Venator / Anno 1821.*
- [OSZK: TF 15]
- Méret, méretarány: 60 x 84 cm. M = kb. 1:200 000
- Irodalom: Fodor, 183. p.
- Megjegyzés: Fodor nem pontosan idézi a térkép címét.
-
- ***
- IV B 1. *Schlacht bey Raab / am 14ten Juny 1809. / zwischen der k: k: Franz: Armée unter Anfüh-rung S: kais: Hoh: d: Vice-Königs v: Italien, u: / der k: k: Österr. Armée unter Anführung S: / kais: Hoh: des Erz h: Iohann & c*
- [OSZK: TM 1778; ÖStA KA: II IV a 1271-5]

Méret, méretarány: 32,7 x 24 cm. M = 1:110 000

Irodalom: –

Megjegyzés: Kereten kívül, alul, bal oldalon: „Gezeichnet und gestochen nach Lipski von Bernh: Biller.”, illetve közepén: „Neueste, sehr vermehrte, und volkom[m]fen berichtigte Auflage.” A cím ez alatt olvasható. Dörflinger szerint a térkép méretaránya: 1:112 500.

IV B 2.

Plan / der Gegend zwischen / Wien, Neustadt, / Presburg und Oedenburg. / aus Lipsky's, Schmidt's, und / Lichtenstern's Materialien zu-/sammengetragen / von / F. W. Streit / Ober Lieutenant / Weimar / im Verl. d. Geographischen Intituts / 1809.

[Bglđ. LM: 1556]

Méret, méretarány: 28,5 x 36 cm. M = kb. 1:241 000

Irodalom: *Ulbrich*: 935a.

Megjegyzés: A cím jobb oldalon alul, a kereten belül.

IV B 3. (1810)

Charte / von / Servien / Bosnien / und dem grössten Theile von / Illyrien / Nach bisher noch unbenützten Aufnahmen bearbeitet / und als Fortsetzung der Charte des Herrn Obristen Lipszky von Szedlicsna / in 4 Sectionen gezeichnet / von / J. Riedl. / Wien 1810 / Im Verlage des Kunst und Industrie Comptoirs / am hohen Markt N°. 582 / Pesth / im Industrie Comptoir in der Waznergasse / Gestochen von Fr. Reisser.

[ÖNB: FKB 2481, a. B. 8 (3), Alb. 685, Alb. 1050/1 a metsző megadása nélkül; ÖStA KA: B III a 21-1. 2–5. plđ.]

Méret, méretarány: 77 x 139 cm (4 egyesített lap). M = 1:480 000

Irodalom: *Dörflinger*, 616–617. p.

Megjegyzés: Cím a jobb alsó szelvényen jobb oldalon alul. Bal felső szelvényen bal oldalon felül: „*Supplementum / ad Tabulam VII / Johannis de Lipszky / Mappae generalis Regni Hungariae. / Carte / de la / Servie, de la Bosnie / et d'une grande partie de l'Illyrie / en 4 feuilles / par / J. Riedl. / À Vienne et Pest au Bureau d'Industrie. / À Berlin chez Simon Schropp & Co.*” Jobb felső szelvényen jobb oldalt felül: „*Supplementum / ad Tabulam VIII / Johannis de Lipszky / Mappae generalis Regni Hungariae / Partes Bosniae & Serviae / exhibens. / Vindobonae et Pesthini / Editoribus Schreyvogel & Riedl. / MDCCCX.*”

IV B 3. (1816)

Charte / von / Servien / Bosnien / und dem grössten Theile von / Illyrien / Nach bisher noch unbenützten Aufnahmen bearbeitet / und als Fortsetzung der Charte des Herrn Obristen Lipszky von Szedlicsna / in 4 Sectionen gezeichnet / von / J. Riedl. / Wien 1816 / Im Verlage von J. Riedl's Kunsthandlung / am hohen Markt N°. 582 / Pesth / im Industrie Comptoir im Theatergebäude / Gestochen von Fr. Reisser.

[ÖNB: FKB +317]

Méret, méretarány: 77 x 140 cm (4 egyesített lap). M = 1:480 000

Irodalom: –

Megjegyzés: Cím a jobb alsó szelvényen jobb oldalon alul. Bal felső szelvényen bal oldalon felül: „*Supplementum / ad Tabulam VII / Johannis de Lipszky / Mappae generalis Regni Hungariae. / Carte / de la / Servie, de la Bosnie / et d'une grande partie de l'Illyrie / en 4 feuilles / par / J. Riedl. / À Vienne et Pest au Magazin de l'Auteur. / À Berlin chez Simon Schropp & Co.*” Jobb felső szelvényen jobb oldalon felül: „*Supplementum / ad Tabulam VIII / Johannis de Lipszky / Mappae generalis Regni Hungariae / Parties Bosniae & Serviae / exhibens. / Vindobonae et Pesthini / Auctore Riedl. / MDCCCXVI*”

IV B 4.a. (1811)

Carte générale / du Royaume de / Hongrie / y Compris / la Transylvanie, l'Esclavonie, / la Croatie / avec une partie des Provinces de / Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne et Pesth au Bureau d'Industrie / 1811. / À Berlin chez S. Schropp & Cie.

Generalcharte / des Königreiches / Ungarn / mit Einschluß von / Siebenbürgen, Slavonien und Croatien / und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau, u. s. w. / nach Lipszky's großer Charte / auf IV Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v. Zuccheri. / gestochen von Jos. Stöber. / Wien und Pesth im Verlage des Kunst und Industrie Comptoirs / 1811.

[ÖNB: a. B. 9. A. 2., MGI 270 (1811)]

Méret, méretarány: 4 lap, egyenként: 71 x 52,5 cm. M = 1:576 000

Irodalom: *Ulbrich: 1449., Dörflinger, 622. p., Szántai, 713. p.*

Megjegyzés: A francia cím az I. szelvényen bal oldalon felül, a kereten belül, a német cím jobb oldalon alul, a kereten belül olvasható. (Ez a későbbi években megjelent kiadásokra is vonatkozik). A térkép Lipszky Mappa Generalisának 5/6-ára kibővített változata.

IV B 4.a. (1812)

Carte générale / du Royaume de / Hongrie / y Compris / la Transylvanie, l'Esclavonie, / la Croatie / avec une partie des Provinces de / Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne et Pesth au Bureau d'Industrie / 1812. / À Berlin chez S. Schropp & Cte.

Generalcharte / des Königreiches / Ungarn / mit Einschluß von / Siebenbürgen, Slavonien und Croatien / und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau, u. s. w. / nach Lipszky's großer Chartre / auf IV Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v. Zuccheri. / gestochen von Jos. Stöber. / Wien und Pesth im Verlage des Kunst und Industrie Comptoirs / 1812. Berlin bey Simon Schropp & Co.

[ÖNB: FKB 2400 (1812); ÖStA KA: B IX a 501 (1812)]

Méret, méretarány: 4 lap, egyenként: 71 x 52,5 cm. M = 1:576 000
Irodalom: Eperjesy: 17., Ulbrich: 1449., Dörflinger, 622–623. p., Szántai, 713. p.

Megjegyzés: –

IV B 4.a. (1813)

Carte générale / du Royaume de / Hongrie ...

[British Library: *Maps 31 e 28*]

Méret, méretarány: ?

Irodalom: Szántai, 714. p.

Megjegyzés: –

IV B 4.b.

Carte générale / du Royaume de / Hongrie / y Compris / la Transylvanie, l'Esclavonie, / la Croatie / avec une partie des Provinces de / Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne et Pesth au Magazin de J. Riedl / 1816. / À Berlin chez S. Schropp & Cte.

Generalcharte / des Königreiches / Ungarn / mit Einschluß von / Siebenbürgen, Slavonien und Croatien / und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau, u. s. w. / nach Lipszky's großer Chartre / auf IV Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v. Zuccheri. / gestochen von Jos. Stöber. / Wien und Pesth im Verlage von J. Riedl's Kunsthandlung 1816. / Berlin bey Simon Schropp & Co.

[ÖNB: FKB +154]

Méret, méretarány: 71 x 52,5 cm. M = 1:576 000

Irodalom: Ulbrich: 1450., *Számtai*, 714. p.

Megjegyzés: –

IV B 4. c. (1820k.)

Carte générale / du Royaume de / Hongrie / y Compris / la Transylvanie, l'Esclavonie, / la Croatie / avec une partie des Provinces de / Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne et Pesth au Magazin de J. Riedl / 1816. / À Berlin chez S. Schropp Cie.

Generalcharte / des Königreiches / Ungarn / mit Einschluß von / Siebenbürgen, Slavonien und Croatien / und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau, u. s. w. / nach Lipszky's grosser Charte / auf VI Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v. Zuccheri. / gestochen von Jos. Stöber. / Wien bey Artaria und Compag.

[Eisenstädter Stadtarchiv: x-2. GG: II Af 100]

Méret, méretarány: 70 x 51 cm, a kiegészítő lapok: 26 x 51 cm. M = 1:576 000

Irodalom: Ulbrich: 1451.

Megjegyzés: Balról két kiegészítő térképlap csatlakozik az I. és III. (bal alsó és felső) térképlaphoz. Ez időtől kezdve a térkép hat lapon jelenik meg.

IV B 4.c. (182?)

Carte générale / du Royaume / de / Hongrie / y Compris la / Transylvanie, l'Esclavonie, la / Croatie / avec une partie des Provinces de / Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne chez Artaria et compagnie.

Generalcharte / des Königreiches / Ungarn / mit Einschluß von / Siebenbürgen, Slavonien und Croatien / und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau, u. s. w. / nach Lipszky's großer Charte / auf VI Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v.

Zuccheri / gestochen von Jos. Stöber. / Wien bey Artaria und Compag.

[OSZK: TM 6592; ÖNB: KB 99.237]

Méret, méretarány: 6 lap, 165,8 x 103 cm (egyessítve, I–IV. lap: 71,5 x 52 cm, V–VI. lap: 26 x 52 cm). M = 1:576 000

Irodalom: Szántai, 714. p.

Megjegyzés: Az OSZK példányán a cím alatti felirat: „*Eintheilung des Koenigreiches Ungarn mit Einschluss von Slavonien und Croatien.*” A Rónay családé volt, és 1829-es dátum szerepel rajta. Nincs rajta a Béga csatorna (*Bega-Canal 1833–1837*). Az OSZK katalógus szerint kb. 1840. Az ausztriai példány Dörflinger szerint a 20-as évek végén készülhetett, nem szerepel rajta a Béga-csatorna. Szántai 1830-ra datálja (kérdőjellel.)

IV B 4.c. (1844)

Carte générale / des Postes / du Royaume / de / Hongrie / y Compris la / Transylvanie, l'Esclavonie, la / Croatie / avec une partie des Provinces de / Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne chez Artaria et compagnie. 1844.

Post und / Generalcharte / des Königreiches / Ungarn / mit Einschluß von / Siebenbürgen, Slavonien und Croatien / und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau u. s. w. / nach Lipszky's großer Charte / auf VI Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v. Zuccheri / gestochen von Jos. Stöber. / Wien bey Artaria und Compag.

[OSZK: TM 6254; Stmk. LA Lutz: B 517]

Méret, méretarány: 6 lapos, 4 lap: 70,5 x 52, 2 lap: 26 x 52 cm. M = 1:576 000

Irodalom: Fodor, 183. p., Ulbrich: 1558., Bartha, 635. p., Szántai, 715. p.

Megjegyzés: A cím alatt az ország közigazgatási beosztása: „*Eintheilung des Koenigreiches Ungarn mit Einschluss von Slavonien und Croatien.*” Nincs a térképen a „*Bega-Canal 1833–1837.*” vonal és felirat.

IV B 4.c. (1847)

Carte générale / des Postes / du Royaume / de / Hongrie ...

[OSZK: TM 26193]

Méret, méretarány: 166 x 104,5 cm (6 egyesített lap). M = 1:576 000

Irodalom: –

Megjegyzés: Teljesen azonos a francia és német cím az előző tétellel, az évszám javítva 1847-re.

IV B 4.c. (1848)

Carte générale / des Postes / du Royaume / de / Hongrie ...

[OSZK: TM 6092, TM 6100; IHT: B IX c 42. 4 pld.; ÖNB: MGI 919; ÖStA KA: B IX a 628, B IX c 629]

Méret, méretarány: 165 x 105 cm (6 egyesített lap). M = 1:576 000

Irodalom: Eperjesy: 427., Ulbrich: 1558., Szántai, 715. p.

Megjegyzés: OSZK TM 6092: Bal címlap szelvény és az alatta lévő hiányzik, csak a német nyelvű cím szerepel. Rajta van már a Béga csatorna 1833–1837. OSZK katalógus szerint 1840 körül?

IV B 4.c. (1851)

Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie, / de la Transylvanie, / de la Croatie & de l'Esclavonie, / du Voïvodat de la Serbie & du Banat du Temes, / du Pays des confins militaires, / et de la Bukovina, / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne chez Artaria et compagnie. / 1851.

Post und / Generalcharte / des Königreiches / Ungarn, / der Woiwodschaft Serbien und des Temescher Banates, von / Siebenbürgen, Croatien und Slavonien, / der K.K. Militaer-Grenze, so wie von der Bukovina, / nach Lipszky's großer Charte / auf VI Blättern sorgfältig reducirt von / Edmund v. Zuccheri / gestochen von Jos. Stöber. / Wien bey Artaria und Compag. 1851.

[OSZK: TM 6636; OÖ LA: szám nélkül]

Méret, méretarány: 6 lapos, 4 lap: 70,5 x 52, 2 lap: 26 x 52 cm. M = 1:576 000

Irodalom: Ulbrich: 1559., Szántai, 715. p.

Megjegyzés: A címlapszelvény alatti szelvény kiegészült egy táblázattal: „*Gegenwärtige politische Eintheilung der Kronländer.*” Az OSZK-beli példány hátlapján az Artaria kiadó 1852. évi hirdetése.

IV B 4.c. (185?)

Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie ...

[OSZK: TM 6315]

Méret, méretarány: 6 lapos, 4 lap: 70,5 x 52, 2 lap: 26 x 52 cm. M = 1:576 000

- Irodalom:* –
Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik a IV B 4.c. (1851) tétellel. A katalógus szerint 1865-ből, de az új táblázat felirata: *Gegenwärtige*, tehát 1864 előttről való. A francia nyelvű címlapszelvény hiányzik.
- IV B 4.c. (1853) *Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie ...*
[ÖStA KA: B IX c 628; B IX c 629 (1853)]
Méret, méretarány: 6 lapos, 4 lap: 71 x 52, 2 lap: 26 x 52 cm. M = 1:576 000
Irodalom: Eperjesy: 24., 427., Ulbrich: 1559.
Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik a IV B 4.c. (1851) tétellel, az évszám javítva.
- IV B 4.c. (1859) *Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie ...*
[ÖStA KA: B IX c 629 (1859)]
Méret, méretarány: 6 lapos, 4 lap: 71 x 52, 2 lap: 26 x 52 cm. M = 1:576 000
Irodalom: Eperjesy: 427., Ulbrich: 1559.
Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik a IV B 4.c. (1851) tétellel, az évszám javítva.
- IV B 4.c. (1864) *Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie ...*
[OSZK: TM 27005]
Méret, méretarány: 166 x 105 cm. M = 1:576 000
Irodalom: –
Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik a IV B 4.c. (1851) tétellel, az évszám javítva 1864-re. Az OSZK katalógus szerint 1861. évi kiadás, ez téves, a térkép hátlapján az Artaria & Comp. 1864. évi hirdetése szerepel. A „*Gegenwärtige*” helyett felirat: „(*Vom Jahre 1854 bis 1860.*)” áll.
- IV B 4.c. (1868) *Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie, / de la Transylvanie, / de la Croatie & de l'Esclavonie, / du Pays des confins militaires, / et / de la Bukovina, / réduite d'après la grande carte de / Lipszky / par E. de Zuccheri. / A Vienne chez Artaria et compagnie / 1868.*
Post und / Generalcharte / des Königreiches / Ungarn, / von / Siebenbürgen, Croatien und Slavonien, / der K.K. Militaer-Grenze, so wie von der Bukovina, / nach

*Lipszky's großer Charte / auf VI Blättern sorgfältig
reducirt von / Edmund v. Zuccheri / gestochen von Jos.
Stöber. / Wien bey Artaria und Compag.*

[Bgl. LB: I-250]

Méret, méretarány: 6 lapos, 4 lap: 71 x 52 2 lap: 26 x 52 cm. M = 1:576 000

Irodalom: Ulbrich: 1560.

Megjegyzés: Az irodalom szerint nyomtatta: Wernigk impt.

IV B 4.c. (1871)

Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie ...

[OSZK: TM 6096]

Méret, méretarány: 83,5 x 104 cm (2 lapban egyesítve). M = 1:576 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik a IV B 4.c. (1868) tétellel, az évszám javítva 1871-re. Hátlapján az Artaria & Comp. 1871. évi hirdetése. A táblázat megegyezik a TM 27005-tel.

IV B 4.c. (1880)

Carte générale / et postale / du Royaume / de / Hongrie ...

[OSZK: TM 6326]

Méret, méretarány: 83,5 x 104 cm (2 lapban egyesítve). M = 1:576 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A cím teljesen megegyezik a IV B 4.c. (1868) tétellel, de az évszám helyett: „Ausgabe 1880”

IV B 5. (1816/1817)

*Post und General Karte / von / Hungarn / nach Lipsky /
Wien, bey Tranquillo Mollo.*

[OSZK: TM 5416, TA 4456]

Méret, méretarány: 48 x 36,7 cm. M = kb. 1:2 200 000 | 1:2 160 000]

Irodalom: Ulbrich: 29/2., 1515a., Dörflinger, 472. p., Atlantes, 68. p., Szántai, 396–397. p.

Megjegyzés: A cím a bal felső sarokban van, javított, eredeti cím is olvasható: „Karte von Hungarn samt den vereinigten Ländern.” A kereten kívül a jobb felső sarokban „IX.” szám áll, a térképet tartalmazó atlasz: „Allgemeiner / Hand-Atlas / zum Gebrauch für die Jugend in höhern und niedern Schulen, / für Kaufleute und Zeitungleser. / Nach den letzten Friedensschlüssen berichtigt, / von / Joseph Dirwaldt. / 1816 / verlegt in Wien bey Tranquillo Mollo.” Az OSZK példányának katalóguscédulája tévesen 1815 körülre teszi.

- IV B 5. (1818) *Post und General Karte / von / Hungarn / nach Lipsky / Wien, bey Tranquillo Mollo.*
[ÖNB: FKB 273-48.]
Méret, méretarány: 48 x 36,7 cm. M = kb. 1:2 200 000
Irodalom: Atlantes, 69. p., *Szántai*, 396–397. p.
Megjegyzés: A térképet tartalmazó atlasz címe megegyezik az előző tétellel, az évszám „1818.” (Dörflinger szerint a jelzet: FKB 243-48)
- IV B 5. (1818)* *Post und General Karte / von / Hungarn / nach Lipsky. / Wien, bey Tranquillo Mollo.*
[OSZK: TA 3725; Bgld. LM: 24 445]
Méret, méretarány: 45 x 32,5 cm. M = kb. 1:2 200 000
Irodalom: *Ulbrich:* 29/2., Atlantes, 70. p.
Megjegyzés: Atlaszlap, az atlasz címe azonos a IV B 5. (1816/1817) sz. tétellel, a jobb felső sarokban a kereten kívül „22.” szám szerepel.
- IV B 5. (1818)** *Post und General Karte / von / Hungarn / nach Lipsky. / Wien, bey Tranquillo Mollo.*
[OSZK: TM 5759; Bgld. LB: I-539]
Méret, méretarány: 45 x 33 cm. M = kb. 1:2 200 000
Irodalom: *Ulbrich:* 1515a.
Megjegyzés: Kereten kívül a jobb alsó sarokban: „*Lehrbuch der Geographie I^{te} Abthl. Seite 47.*” A jobb felső sarokban a kereten kívül: „22”.
- IV B 6. *Mappa / Dioecesis Vacienis / Per Inclytos Comitatus Pest, Pilis & Solth artic. unitos, Csongradiensem, / Hevesiensem item & Exteriorem Szolnok, Neogradiensem & Hontensem / atque Cumaniam Minorem extensae, ac in tres Archi Diaconatus divisae / scilicet: / [...] Auxilia / Praesentis operis sunt Mappa specialissima / I. Comitatum Pest Pilis & Solth artic. unitorum a / D. Balla de anno 1793. Atlas item Lipszkii & Korabinszky. / concinn. Vacii Mathias Schuhajda / per I. R. adprob. & I. Dnii Epi Vac. o. Geom. [1812]*
[OSZK: TM 4709, TM 4815, TM 5092; ÖNB: a. B. 9. D. 3.]
Méret, méretarány: 72,4 x 102 cm. M = 1:296 800
Irodalom: *Bartha*, 636. p., *Dörflinger*, 720. p.
Megjegyzés: Kereten kívül, bal oldalt, alul: „*Sc. Franc. Karacs Pestini. 1812*”. A TM 4709-en mérhető lemez méret: 67 x 97,3 cm.

- IV B 7. *Hungary, Transylvania, and the surrounding Countries.*
[In: *Bright, Richard*: Travels from Vienna through Lower Hungary; with some Remarks on the State of Vienna during the Congress, in the Year 1814. XVI. p.]
Méret, méretarány: 43,5 x 27,4 cm. M = 1:2 800 000
Irodalom: *Szántai*, 86. p.
Megjegyzés: A cím a kereten kívül, felül, középen. Más feliratok a kereten kívül alul bal oldalon: „*Reduced from the large Map of Lipszky.*”, középen: „*Published by Archibald Constable & Co. Edinburgh, 1817.*”, jobb oldalon: „*Engraved by Sid^l. Hall, 14, Bury Str^t. Bloomsb^y.*”
- IV B 8. *Hungary, reduced from the large Map of Lipszky.*
[In: *Bright, Richard*: Travels from Vienna through Lower Hungary; with some Remarks on the State of Vienna during the Congress, in the Year 1814. XLVII. p.]
Méret, méretarány: 42,5 x 27,4 cm. M = 1:1 720 000
Irodalom: *Fodor*, 183. p., *Bartha*, 635. p., *Szántai*, 86. p.
Megjegyzés: A cím a kereten kívül középen. Más feliratok a kereten kívül alul középen: „*Published by Archibald Constable & Co. Edinburgh, 1817.*”, jobb oldalon: „*Engraved by Sid^l. Hall 14 Bury Str^t. Bloomsb^y.*”
- IV B 9. *Das Grossfürstenthum / Siebenbürgen / nach der Lipskyischen Karte gezeichnet.*
[In: *Leonhard, Joseph*: Lehrbuch zur Beförderung der Kenntniß von Siebenbürgen. Nagyszeben, 1818. Egyetemi Könyvtár, Budapest. Ge 3116]
Méret, méretarány: 33 x 25 cm. M = 1:1 296 000
Irodalom: *Szántai*, 341–342. p.
Megjegyzés: Cím a kereten belül, a jobb felső sarokban. A kereten kívül, bal oldalon alul: „*Jos. Leonard del.*”, jobb oldalon alul: „*C Seipp f.*” A kereten kívül az oldalak közepén az egyes égtájak felirata olvasható: „*Nord od. Mitternacht.*”, „*Ost od. Morgen.*”, „*Süd od. Mittag*”, „*West od. Abend.*”. Mérföld lemez méret: 30 x 25 cm.
- IV B 10. *Mappa / Archi Dioecesis Strigoniensis, / in Vicariatus / A. Strigoniensem / B. Tirnaviensem / divisae, in quibus sunt: / [...] / Ductu Schematismi Archi Dioecesanii de Anno 1822, item Mapparum Görög Demetrii, et Lipszky Joannis, denique observa-tionum a Topographis peritis*

obtentarum elaborata in rupe Castris Strigoniensis Annis 1820. 1821. et 1822. per Joannem Nepom. Máthes / Aedilem Comissarium Suae Celsitudinis Primatialis.

[OSZK: TM 4762/1-4:2, TM 4766; HIT: B IX c 705]

Méret, méretarány: 4 lap, 62 x 51 cm. M = 1:230 000

Irodalom: *Eperjesy*: 513., *Csendes*, 479. p., *Bartha*, 636. p.

Megjegyzés: Csendes tévesen Lipszky Göröggel közös művének véli.

IV B 11.a.

Königreich / Ungarn / nach Lipsky. / Wien, bey T. Mollo. [1824]

[ÖNB: 303.743-F. Kar, A Dirwalt-Atlas 1824. évi kiadásában]

Méret, méretarány: 43 x 30,9 cm. M = 1:2 160 000

Irodalom: *Dörflinger*, 480. p., *Szántai*, 397. p.

Megjegyzés: A jobb felső sarokban a kereten kívül: „22.”, vagyis az atlaszhoz tartozik: *Allgemeiner Hand-Atlas...* Wien, 1824. (Az atlasz címe azonos a IV B 5. (1816/1817) sz. tételével, az évszám javítva.) Szántai 1825-re datálja.

IV B 12.a.

Königreich / Ungarn / nach Lipsky / Wien, vorm: T. Mollo.

[OSZK: TM 6800]

Méret, méretarány: 50,8 x 38,4 cm. M = 1:2 280 000

Irodalom: *Atlantes*, 71–72. p., *Szántai*, 398. p.

Megjegyzés: A cím a bal felső sarokban. Kereten kívül bal oldalon alul a metsző neve: „*Dominicus Biller sc.*”, a kereten kívül jobb oldalt felül az atlasz sorszáma utaló szám: „24.” Az *Allgemeiner Hand-Atlas* (vö. IV B 5. /1816/1817/) 1824/1829. évi kiadásához újrametszett lap.

IV B 12.b.

Königreich / Ungarn / nach Lipsky / Wien, bey F. Mollo. [1831]

[ÖNB: K I 119 411]

Méret, méretarány: 50,8 x 38,4 cm. M = 1:2 280 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A cím a bal felső sarokban. Kereten kívül bal oldalon alul a metsző neve nincs feltüntetve, a kereten kívül jobb oldalt felül az atlasz sorszáma utaló sorszáma: „24.” Az *Allgemeiner Hand-Atlas* (vö. IV B 5. /1816/1817/) 1831. évi kiadásához újrametszett lap.

- IV B 13. *Mappa Dioecesium / Bosnensis seu Diakovariensis / et / Syrmienensis / cura et impensis / Illustrissimi ac Reverendissimi Domini / Emerici Caroli Raffay / earundem Dioecesium Episcopi procusa.*
[OSZK: TM 4933; ÖStA KA: B IX c 1009]
Méret, méretarány: 105,6 x 66,5 cm. M = 1:240 000
Irodalom: –
Megjegyzés: A cím a bal felső sarokban a kereten belül. Bal oldalon alul a kereten belül a források és a metsző megnevezése: „*Ductu Schematismi Dioecesaní de A^o 1826 ítem Mapparum Demetrii Görög et Joannis Lipszky deducta, denique / accedente respectivorum II. Cottuum et Regiminum Ord. Geometrarum Censura et Authenticatione luci edita. / Incidente Francisco Karacs Sculptore Pesth.*” Mérhető lemez méret: 98,2 x 62,4 cm.
- IV B 14. *Ethnographische Karte / des / Königreichs / Ungern / sammt Croatien, Slavonien, der / ungrischen Militärgrenze und / der Seeküste / nach Lipszky / von / Johann v. Csaplovics / 1829.*
[In: Gemälde von Ungern. Von Johann v. Csaplovics. Mit einer ethnographischen Karte. Pesth, 1829. Bd. I.]
Méret, méretarány: 45,5 x 33,8 cm. M = 1:2 220 000
Irodalom: Ulbrich: 1516., *Szántai*, 131. p.
Megjegyzés: Színezett litográfia, a cím bal oldalon felül.
- IV B 15. (1830) *Topographische Karte / von / Ungarn / und / Siebenbürgen / nebst angränzenden Ländern / mit Angabe aller Post-Strassen / nach Lipsky und den neuesten Karten entworfen / von / G. Möller und F. Pilsak. / 1830. / Wien bey Tranquillo Mollo / Bernhard Biller gestochen in Wien*
[OSZK: TR 1505/1-4; ÖStA KA: B IX a 503; ÖNB: 9 A 22]
Méret, méretarány: 4 lap, egyenként 55,5 x 43,5 cm. M = 1:1 100 000
Irodalom: Ulbrich: 1475. *Eperjesy*: 18., *Szántai*, 407. p.
Megjegyzés: Cím a térkép jobb felső sarkában; a fényképe megjelent a *Cartographica Hungarica* 5. számában (1996. december).
- IV B 15. (1834) *Topographische Karte / von / Ungarn / und / Siebenbürgen / nebst angränzenden Ländern / mit Angabe aller Post-Strassen / nach Lipsky*

und den neuesten Karten entworfen / von / G. Möller und F. Pilsak. / 1834. / Wien bey Eduard Mollo. / Bernhard Biller gestochen in Wien
[OSZK: TM 24349]

Méret, méretarány: 4 lap, 55 x 43,5 cm (110 x 88 cm egyesítve). M = 1:1 100 000

Irodalom: –

Megjegyzés: A cím változatlan maradt, a kiadási évet és a kiadót átmetsették, a leírt példányon annak nyomai látszanak is.

IV B 16.

Austrian dominions / II / Galizia, Eastern Hungary / And Transylvania.

[?]

Méret, méretarány: 37,3 x 29,8 cm. M = 1:1 820 000

Irodalom: Szántai, 670. p., 672. p.

Megjegyzés: A cím a kereten belül, bal oldalon alul. A kereten kívül alul, bal oldalon: „Fallon, Lipszky”, középen: „London Published by Baldwin & Cradock 47 Paternoster Row Nov. 1st 1832. / Under the Superintendence of the Society for the Diffusion of useful Knowledge.”, jobb oldalon: „J & C. Walker Sculp^t.”

IV B 17.

Karte / von / Königreich / Ungarn / und den zugehörigen Nebenländern / mit Angabe aller Post-Strassen nach Lipszky und / andern Hülfsmitteln, entworfen / von / Georg Schmitfeldt / Wien bey Florian Mollo / 1834.

[ÖNB: 9 A 25; GG: II Af 30]

Méret, méretarány: 65,5 x 47 cm. M = 1:1 728 000

Irodalom: Ulbrich: 1505., Szántai, 398. p.

Megjegyzés: –

IV B 18.

Esetmérési Térképe / Magyar-Országnek / az eddig Ö csász. kir. Fensége Ország Nádorának 's a' n. m. k. Hely-/tartótanácsnak k. rendeletei folytában, a' m. k. építési Főigazgatóság vezérlése / alatt eszközölt mérések után, az Ádriaitenger viztükrére alkalmazva, összeállítatot / Vásárhelyi Pál s.k. által.

[MOL, S 12 A Helytartótanács térképei. Div. XII–I.]

Méret, méretarány: 164,5 x 103 cm. M = 1:576 000

Irodalom: Bendefy, 213–215. p., Ulbrich: 1452.

Megjegyzés: Ulbrich szerint a Lipszky nyomán készült Zuccheri-féle

térkép 1820 körüli Artaria-kiadása, melyen kézzel jelölték az Adriához viszonyított hegy- és vízrajzi magassági pontokat. A kézzel írt cím a német nyelvű eredeti cím fölé ragasztott. A francia nyelvű cím megegyezik a IV B 4.c. (182?) tétel címével. A mérési eredmények alapján 1843-ra datálja a szakirodalom. A magyar nyelvű cím alatt, a kartusban: „*A földszin függői vörös számokkal / a vízszin dtto [=függői] kék dtto [=számokkal] jelelvék.*”

IV B 19. (1852)

Magyarország / térképe. / Lipsky / nagy térképe után, javítva. / Pesten / Magyar Mihál / könyvkereskedésében. / Nyomtatott Budán.

[?]

Méret, méretarány: 66 x 100 cm. M = 1:982 000

Irodalom: Cartographica Hungarica 5. (1996. december) 60. p.

Megjegyzés: Litográfia. A címfelirat fényképét is közli a hivatkozott irodalom. A cím bal oldalon felül.

IV B 19. (1854)

Magyarország / térképe. / Lipsky / nagy térképe után, javítva. / Harmadik javított nyomat. / Pesten / Magyar Mihál könyvkereskedésében. / Nyomtatott Budán.

[OSZK: TM 6050]

Méret, méretarány: 4 lap, 51,2 x 34,1 (egyesítve: 102 x 68,7 cm). M = 1:982 000

Irodalom: Fodor, 183. p., Csendes, 478. p., Bartha, 635. p. szerint viszont a Tabula Generalis 3. kiadása jelent meg 1854-ben a fenti cím alatt.

Megjegyzés: Litográfia. Kereten kívül, bal oldalon alul: „*E térképhez egy kimerítő Helynévtár is jelent meg Magyar Mihálnál.*”, illetve jobb oldalon alul: „*Nyomt. Troch M. Budán 1854.*”

A térképek lelőhelyének rövidítései

Bgld. LA	Burgenländisches Landesarchiv (Eisenstadt)
Bgld. LB	Burgenländische Landesbibliothek (Eisenstadt)
Bgld. LM	Burgenländisches Landesmuseum (Eisenstadt)
FSZEK	Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (Budapest)
GG	Geographische Gesellschaft /Bibliothek/ (Wien)
HIT	Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Térkép-tára (Budapest)
MOL	Magyar Országos Levéltár (Budapest)
OÖ LA	Oberösterreichisches Landesarchiv (Linz)
ÖNB	Österreichische Nationalbibliothek /Kartensammlung/ (Wien)
a. B.	alter Bestand
Alb.	Albertina
FKB	Fideikomiss-Bibliothek
MGI	Militärgeographisches Institut
K	neuer Bestand
ÖStA KA	Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv /Kartensammlung/ (Wien)
OSZK	Országos Széchényi Könyvtár /Térképtár/ (Budapest)
Stmk. LA Lutz	Steiermärkisches Landesarchiv /Archiv der staatl. Behörden, Lutz-Südostsammlung/ (Graz)

A térképjegyzékhez felhasznált irodalom

Atlantes	Atlantes Austriaci. Bd. I/1–2–II. Hrsg.: Kretschmer, Ingrid–Dörflinger, Johannes. Wien–Köln–Weimar, 1995.
Bartha	<i>Bartha Lajos, ifj.</i> : Újabb adatok Lipszky János életéhez és munkásságához. In: Hadtörténelmi Közlemények, 30. (1983) 4. sz. 624–636. p.
Bendefy	<i>Bendefy László</i> : Szintezési munkálatok Magyarországon 1820–1920. Bp., 1958.

- Csendes* *Csendes László*: Lipszky János huszártiszt életútja és térképei. In: Hadtörténelmi Közlemények, 29. (1982) 3. sz. 464–481. p.
- Dörflinger* *Dörflinger, Johannes*: Die österreichische Kartographie im 18. und zu Beginn des 19. Jahrhunderts. Unter besonderer Berücksichtigung der Privatkartographie zwischen 1780–1820. Bd. I–II. Wien, 1984–1988.
- Eperjesy* *Eperjesy Károly*: A bécsi hadilevéltár magyar vonatkozású térképeinek jegyzéke. Szeged, 1929.
- Fodor* *Fodor Ferenc*: A magyar térképírás. I–III. köt. Bp., 1952–1954. /A Térképészeti Közöny 15. számú külön füzeté/
- Földabroszok Földabroszok Magyarországról. Válogatás 400 év térképeiből. 1528–1900. Kiállítási katalógus. Összeáll.: Patay Pálné és mások. Bp., 1990.
- Holló* *Holló Szilvia Andrea*: Budapest régi térképeken 1686–1896. Bp., 1994.
- Papp-Váry-Hrenkó* *Papp-Váry Árpád-Hrenkó Pál*: Magyarország régi térképeken. 2. jav. kiad. Bp., 1990.
- Reisz* *Reisz T. Csaba*: Lipszky János Pesten. Kísérlet Pest-Buda térképének kiadására 1802-ben. In: Történelmi Szemle, 37. (1995) 2. sz. 229–255. p.
- Szántai* *Szántai Lajos*: Atlas Hungaricus. Magyarország nyomtatott térképei 1528–1850. I–II. köt. Bp., 1996.
- Ulbrich* *Ulbrich, Karl*: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes. VIII. Teil. Karten und Pläne. Bd. I–II. Eisenstadt, 1970–1972.